

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Χαρακτηριστικά της δεξιάτητας παραγωγής προφορικού λόγου

Η δεξιάτητα της παραγωγής προφορικού λόγου στηρίζεται στην εκφορά μιας ακολουθίας λέξεων, που παρατάσσονται σύμφωνα με τους συντακτικούς, σημασιολογικούς και πραγματολογικούς κανόνες μιας γλώσσας. Χαρακτηρίζεται από συνεχή ροή (όχι διακοπτόμενο λόγο) που ρυθμίζεται από τους συνομιλητές και από συγκεκριμένο επιτονισμό με τον οποίο ο ομιλητής εκφράζει θέσεις, στάσεις, συναισθήματα αλλά και νοηματοδοτεί με διαφορετικό τρόπο τις εκφερόμενες προτάσεις (π.χ «ήρθε ο Γιάννης» και «ήρθε ο Γιάννης;»). Πρόκειται για διαδικασία στην οποία συμμετέχουν ένας ή περισσότεροι ομιλητές που οφείλουν:

- να κατανοήσουν το μεταδιδόμενο μήνυμα
- να καταλάβουν πότε και πως ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση μπορούν να ζητήσουν τον λόγο και ταυτόχρονα, να δώσουν το λόγο στους συνομιλητές τους

2. Χαρακτηριστικά περιστάσεων που αφορούν τη δεξιάτητα παραγωγής προφορικού λόγου

Για την παραγωγή προφορικού λόγου απαιτούνται:

- αισθησιοκινητικές δεξιότητες: αντίληψη, ανάκληση και άρθρωση με τη σωστή σειρά των ήχων και των δομών της γλώσσας
- εκφραστικοί μηχανισμοί (expressive devices): οι φυσικοί ομιλητές αλλάζουν τον επιτονισμό ανάλογα με το νόημα που θέλουν να μεταδώσουν αλλά και συμπληρώνουν τα εκφωνήματά τους με εξωγλωσσικά στοιχεία (χειρονομίες, εκφράσεις προσώπου)

Ο αυθόρμητος λόγος χαρακτηρίζεται από την παραγωγή μιας σειράς κοινών λεξικών φράσεων, ειδικά για την επιτέλεση κάποιων γλωσσικών λειτουργιών και ένας ικανός ομιλητής θα πρέπει να είσαι σε θέση να ανταποκριθεί σε αυτό.

Στις καθημερινές περιστάσεις παραγωγής προφορικού λόγου ο άνθρωπος με τον οποίο επικοινωνούμε, ο δέκτης του μηνύματός μας, συχνά, στέκεται μπροστά μας. Ακόμη και σε μια τηλεφωνική επικοινωνία, ο συνομιλητής περιμένει από μας σύντομα απόκριση. Αυτό επηρεάζει τη μετάδοση του μηνύματος αφού ο ομιλητής πρέπει να ελέγχει αν γίνεται κατανοητός, να επιτρέπει στο συνομιλητή του να πάρει

τον λόγο, να αντιμετωπίζει τη διακοπή ή την επικάλυψη και γενικότερα να βρίσκεται σε διάδραση με τους συνομιλητές του. Ακόμη και σε περιπτώσεις τηλεφωνικής συνομιλίας, η αλληλεπίδραση αυτή καθορίζει την επικοινωνία. Η κατάσταση αυτή είναι εντελώς διαφορετική από ό,τι ισχύει στις περιπτώσεις παραγωγής γραπτού λόγου, όπου ο δέκτης και ο πομπός του μηνύματος δεν έχουν συνήθως φυσική εγγύτητα. Ακόμη και σε περιπτώσεις όπου γραπτά κείμενα εκφωνούνται, (π.χ λόγιοι, ανακοινώσεις) οι ομιλητές είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν το ενδεχόμενο διάδρασής τους με το κοινό. Συνεπώς η αποτελεσματική διαδικασία παραγωγής προφορικού λόγου εμπλέκει την κατανόηση του μεταδιδόμενου μηνύματος, αλλά και την κατανόηση του πώς γίνονται οι μεταβιβάσεις του λόγου από τον έναν συνομιλητή στον άλλο.

Η παραγωγή προφορικού λόγου επηρεάζεται από την κατάσταση, τον αριθμό των συνομιλητών και το φύλο τους, ειδικά για τις γλώσσες εκείνες που κωδικοποιούν γλωσσικά τέτοιες διαφορές. Τα νέα ελληνικά είναι μια από αυτές¹. Τα πράγματα ίσως γίνουν περισσότερο δύσκολα αν σκεφτεί κανείς ότι κατά τη διάρκεια μιας συνομιλίας ενδέχεται να προστεθεί άλλος ένας ακροατής, οπότε το ύφος να πρέπει να γίνει περισσότερο επίσημο ή φιλικό.

Κατά τη συνομιλία ο ακροατής εναλλάσσει ρόλους με τον ομιλητή και χρειάζεται να παραγάγει προφορικό λόγο για να εκφράσει διαφωνία, συμφωνία, έκπληξη, έγκριση, να ζητήσει αποσαφήνιση και διευκρινήσεις ή να δείξει ότι παρακολουθεί τον ομιλητή.

Η παραγωγή προφορικού λόγου γίνεται σε πραγματικό χρόνο. Εκτός από το ότι τα χρονικά περιθώρια επηρεάζουν το είδος του παραγόμενου κειμένου και απαιτούν ικανότητα γρήγορης πρόσβασης στο γλωσσικό μήνυμα, μια ακόμη συνέπεια του γεγονότος αυτού είναι ότι ο ομιλητής διαμορφώνει μια σειρά από τακτικές για να αντεπεξέλθει σ' αυτόν τον περιορισμό. Μερικές από αυτές αφορούν στη χρήση κάποιων σταθερών φράσεων για να κερδίσει ο ομιλητής χρόνο και να σχεδιάσει ή να επανασχεδιάσει το εκφώνημά του.

Η διαθεσιμότητα σε χρόνο είναι σημαντική και ως προς το εξής: υπάρχει διαφορά τόσο στις δεξιότητες που απαιτούνται, όσο και στο παραγόμενο αποτέλεσμα όταν οι ομιλητές ετοιμάζονται να αρθρώσουν μακροσκελή λόγο (long turns), όπως σε

¹ Π.χ.. Για τον αριθμό των συνομιλητών και το φύλο τους:
Γεια σου/σας! Είσαι/είστε καλά; Φαίνεσαι/φαίνεστε κάπως κουρασμένος/η/οι/ες!

μονολόγους, ομιλίες, παρουσιάσεις σε ραδιοφωνικούς σταθμούς) ή όχι (short turns) (Brown & Yule, 1983).

Σε καθημερινές περιστάσεις, η παραγωγή προφορικού λόγου δεν απαιτεί την εμφάνιση μεγάλων και πολύπλοκων προτάσεων. Έτσι, ο προφορικός λόγος, σε αυτές τις περιστάσεις, χαρακτηρίζεται συνήθως από απλούστερες συντακτικές δομές, με συχνή την παρατακτική σύνδεση, με μειωμένο τον αριθμό των επιθέτων που προηγούνται από ουσιαστικά, με μονολεκτικές απαντήσεις, με παράλειψη στοιχείων που δεν είναι απαραίτητα και απλοποίηση.

Στον προφορικό λόγο παράγονται κείμενα που απαντώνται και στον γραπτό λόγο (οδηγίες, περιγραφές, παρουσιάσεις γεγονότων)· διαφέρουν, όμως, από αυτά (Bygate, 1987).

Επίσης, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση μεταδιδόμενου μηνύματος, είτε γραπτά, είτε προφορικά, είναι διαφορετικό το αποτέλεσμα ανάλογα με το αν ο συνομιλητής ή γενικότερα ο δέκτης γνωρίζει μέρος του θέματος στο οποίο αναφέρεται ο ομιλητής. Ειδικότερα για τον προφορικό λόγο, μπορεί να αναφερθεί το εξής παράδειγμα: αλλιώς θα απευθυνθεί κανείς σε κάποιον που ξέρει την πόλη δίνοντάς του οδηγίες κατεύθυνσης και αλλιώς σε κάποιον ξένο που την επισκέπτεται για πρώτη φορά.

3. Δυσκολίες των μαθητών στην παραγωγή προφορικού λόγου - Προβλήματα και λύσεις

Οι περισσότερες από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν όσοι μαθαίνουν την ελληνική ως ξένη γλώσσα απορρέουν από τα ίδια τα χαρακτηριστικά της παραγωγής προφορικού λόγου:

- Έτσι, οι μαθητές θα πρέπει να μάθουν να επιλέγουν τις σωστές δομές και να τις τοποθετούν στη σωστή σειρά για να ακούγονται ως φυσικοί ομιλητές.
- Για κάποια συμπλέγματα της νέας ελληνικής δεν υπάρχει πλήρης αντιστοίχιση ανάμεσα στο γραπτό και τον προφορικό λόγο (π.χ. στη λέξη «δόλιος», όταν αυτή προφέρεται *doˈljios* και σημαίνει «κακομοίρης, καημένος»²). Οι φυσικοί ομιλητές της ελληνικής γνωρίζουν αυτές τις διαφορές και οι μαθητές θα πρέπει να εξοικειωθούν στην κατανόηση και ιδιαίτερα στην παραγωγή, αφού κινδυνεύουν να μην γίνουν κατανοητοί.

² Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής Μ. Τριανταφυλλίδη

- Ο προφορικός λόγος είναι συνεχής: αυτό σημαίνει ότι οι ομιλητές είναι ικανοί όχι μόνο να μπορούν να αρθρώνουν σωστά τα φωνήματα της γλώσσας αλλά και να μπορούν να αρθρώνουν τον συνεχή λόγο στις περιπτώσεις εκείνες που η άρθρωση των φωνημάτων επηρεάζεται από ό,τι προηγείται και ό,τι έπεται. Στο συνεχή λόγο οι ήχοι αλλάζουν, παραλείπονται ή προστίθενται άλλοι. Συνεπώς απαιτείται εξάσκηση και γενικότερη εξοικείωση με το φωνολογικό σύστημα μιας γλώσσας.
- Ο παραγόμενος προφορικός λόγος πρέπει να συνοδεύεται και από εξωγλωσσικά στοιχεία, ενώ οι μαθητές πρέπει να είναι εξοικειωμένοι και με τον επιτονισμό. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο λόγος τους μοιάζει αφύσικος και ακατανόητος.
- Παράλληλα με την κατανόηση του προφορικού λόγου και την ικανότητα να αντιλαμβάνεται ο μαθητής³ πότε και πώς μπορεί να πάρει το λόγο, θα πρέπει να γνωρίζει και τις κατάλληλες εκφράσεις που ανάλογα με την περίσταση θα του επιτρέψουν να το κάνει. Μαζί με αυτές, θα πρέπει να έχει διδαχτεί και να γνωρίζει κάποιες ακόμη σταθερές εκφράσεις που θα του επιτρέψουν να εισαγάγει την άποψή του, να συνεχίσει ή να αλλάξει το θέμα, να συνδέσει τις προτάσεις. Οι εκφράσεις αυτές αν και απαντώνται και στον γραπτό λόγο, είναι διαφορετικές και φυσικά, ποικίλουν ανάλογα με την περίσταση, το ύφος και την οικειότητα με τον συνομιλητή.
- Ακριβώς επειδή ο προφορικός λόγος παράγεται σε πραγματικό χρόνο κάθε ομιλητής οφείλει να μπορεί να προσεγγίσει γρήγορα το βασικό μήνυμα. Σε κάθε άλλη περίπτωση κινδυνεύει να μην είναι επαρκής.
- Ακόμη και κατά τη διάρκεια ακρόασης ενός γλωσσικού μηνύματος, σε συγκεκριμένες περιστάσεις, ο μαθητής οφείλει να δείχνει με σύντομες προτάσεις ή κινήσεις του σώματος αν κατανοεί, συμφωνεί, διαφωνεί ή χρειάζεται περισσότερες διευκρινήσεις. Ο δάσκαλος μπορεί να δώσει σε καταλόγους μια σειρά από φράσεις με τις οποίες εκφράζεται συμφωνία ή διαφωνία, έκπληξη ή έγκριση. Όταν οι μαθητές εμπλέκονται με τη χρήση γλώσσας σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα ή περιστάσεις θα μπορούσαμε να τους βοηθήσουμε δίνοντας το σωστό λεξιλόγιο. Στη βιβλιογραφία οι εκφράσεις αυτές αναφέρονται ως «γλώσσα διαπραγμάτευσης» (π.χ. συγνώμη,

³ Η αναφορά μόνο στο αρσενικό γένος υπαγορεύεται από πρακτικούς λόγους και όχι από κάποια στάση ή ιδεολογία.

μάλλον δεν έχω καταλάβει καλά, τι σημαίνει αυτό, τι εννοείτε με αυτό, μπορείτε να επαναλάβετε). Η ικανότητα αυτή της συμμετοχής με την οποία ο μαθητής δείχνει ότι το επίπεδο των γνώσεών του είναι καλύτερο από το πραγματικό, είναι μια αντισταθμιστική στρατηγική. Ο διδάσκοντας θα πρέπει να τονίσει ότι οι φράσεις αυτές διαφοροποιούνται ανάλογα με το ύφος ή την περίπτωση.

- θα πρέπει να σιγουρέψει κανείς ότι θα μεταφερθεί σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας ό,τι μαθαίνεται στην τάξη (μεταφορά από περιβάλλον μάθησης της γλώσσας σε πραγματικές συνθήκες χρήσης). Πολύ συχνά, οι μαθητές μπορούν με επιτυχία να συμμετέχουν σε συζητήσεις στην τάξη, αποτυγχάνουν, όμως, στις πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Αυτό που προτείνεται στην περίπτωση αυτή είναι η ενθάρρυνση για επαφή με φυσικούς ομιλητές και εμπλοκή σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας.
- Ειδικά για τους αρχάριους αυτό που προτείνεται στους διδάσκοντες είναι να θυσιάζουν την ακρίβεια για την άνετη και συνεχή ροή. Συνεπώς η διδασκαλία βοηθητικών φράσεων που οι μαθητές εύκολα απομνημονεύουν είναι βασική για τα πρώτα επίπεδα. Οι προτάσεις αυτές αναφέρονται στη βιβλιογραφία ως «τυποποιημένες» φράσεις/εκφράσεις (“formulaic expressions”) και μας ενδιαφέρουν από την άποψη ότι βοηθούν στην άνετη και φυσική ροή. Οι ομιλητές δεν χρειάζεται να ψάξουν για τη διαδοχή των λέξεων, αφού εκφέρουν ολόκληρες φράσεις. Μια ακόμη κατηγορία σταθερών εκφράσεων που θα μπορούσε να διδαχτεί είναι αυτή που δίνει τη δυνατότητα να κερδίσει χρόνο ο μαθητής για να σχεδιάσει το εκφώνημά του. Τέτοιες φράσεις είναι γνωστές ως “time creating devices” (για την αγγλική: well, you see, you know, sort of – για την ελληνική: ξέρεις/ετε, κατά κάποιο τρόπο, εδώ που τα λέμε, να πούμε, κ.ά.)

4. Σκοπός της διδασκαλίας της παραγωγής προφορικού λόγου

Η διδασκαλία της δεξιότητας αυτής και των στρατηγικών που εμπλέκει, προτείνεται με στόχο οι μαθητές να μπορούν:

- να συνεχίσουν να μιλούν παρά τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν λόγω ελλιπούς γνώσης ή αδυναμίας κατανόησης
- να αναγνωρίσουν πότε δεν έγιναν κατανοητοί και να επαναδιατυπώνουν το εκφώνημά τους ή να το επαναλάβουν

- να μάθουν να δείχνουν ότι αποδέχονται και κατανοούν τον επικοινωνιακό στόχο του συνομιλητή τους
- να αποκτήσουν γραμματική ικανότητα ή ακρίβεια⁴ (ο βαθμός γνώσης και κατάκτησης του γλωσσικού κώδικα, συμπεριλαμβανομένου του λεξιλογίου, της γραμματικής, της προφοράς, των κανόνων που ισχύουν για την παραγωγική και κλιτική μορφολογία)
- να αποκτήσουν κοινωνιογλωσσολογική ικανότητα (ο βαθμός γνώσης σχετικά με τα εκφωνήματα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν σε διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις ή συγκεκριμένα. Περιλαμβάνει γνώση των γλωσσικών πράξεων και το ποιος μιλά σε ποιον, ποιο είναι το θέμα της επικοινωνιακής πράξης)
- να αποκτήσουν συγκεκριμένες ικανότητες σχετικά με το παραγόμενο κείμενο: αφορά στη γνώση και στην ικανότητα σύνδεσης των ιδεών, παρουσίασή τους με συνοχή και συνεκτικότητα, όλα αυτά πέρα από το προτασιακό επίπεδο
- να χρησιμοποιούν χειρονομίες ή να περιγράφουν σημασιολογικά μια λέξη, όταν δεν την ξέρουν με στόχο να ξεπεράσουν τους περιορισμούς που τους επιβάλλει η ελλιπής ή ανεπαρκής γνώση του λεξιλογίου.

5. Στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη της δεξιότητας παραγωγής προφορικού λόγου

5.1 Γενικά για τις στρατηγικές της παραγωγής προφορικού λόγου

Με τον όρο στρατηγικές αναφερόμαστε γενικότερα σε κάθε συνδυασμό από σταδιακά βήματα, σχέδια ή τρόπους που χρησιμοποιούν όσοι μαθαίνουν μια γλώσσα ως ξένη⁵ για να διευκολύνουν την απόκτηση, αποθήκευση, ανάσυρση και χρήση μιας πληροφορίας, δηλαδή ό,τι κάνουν για να μάθουν αλλά και να ρυθμίσουν τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν.

Οι περισσότερες από τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν οι μαθητές της ξένης γλώσσας για την παραγωγή προφορικού λόγου αντιμετωπίζουν προβλήματα που προκύπτουν είτε επειδή δεν ξέρουν κάτι και επιχειρούν να ξεπεράσουν τις ελλείψεις τους, είτε επειδή το έχουν ξεχάσει.

⁴ Η απόκτηση της ικανότητας αυτής είναι γενικότερος στόχος στην εκμάθηση μιας γλώσσας.

⁵ Παρόμοιες περιγραφές ωστόσο έχουν καταγραφεί και κατά την εκμάθηση της μητρικής. Συχνά, συγκρίνονται ερευνητικά δεδομένα από έρευνες που γίνονται σε παιδιά που μαθαίνουν τη γλώσσα τους και σε ενήλικες που μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα με στόχο την διαπίστωση της σχέσης τους.

Είναι γεγονός ότι η προσπάθεια επικοινωνίας σε μια ξένη ή δεύτερη γλώσσα χαρακτηρίζεται από δυσκολίες που απορρέουν από ελλιπή κατάρτιση του γλωσσικού κώδικα της ξένης γλώσσας. Αν και αυτό οδηγεί συνηθέστερα σε διακοπή της επικοινωνίας, έχει παρατηρηθεί ότι γενικότερα οι μαθητές μιας ξένης γλώσσας αναπτύσσουν μια σειρά από στρατηγικές για να ξεπεράσουν τα προβλήματα αυτά που είναι γνωστές και ως στρατηγικές επικοινωνίας ('communication strategies: strategies that speakers employ to handle breakdowns in communication'- Canale & Swain, 1980). Θα λέγαμε ότι σε κάθε περίπτωση «κινδύνου» διακοπής στις διαδικασίες μετάδοσης ενός μηνύματος οι μαθητές έχουν τις παρακάτω δύο επιλογές:

- Είτε να εγκαταλείψουν τον αρχικό τους σκοπό μετάδοσης του συγκεκριμένου μηνύματος,
- Είτε να χρησιμοποιήσουν μια σειρά από εναλλακτικές λύσεις.

Η πρώτη κατάσταση αφορά στρατηγικές τις οποίες χρησιμοποιεί ο μαθητής για να επικοινωνεί με ένα κατά κάποιο τρόπο μειωμένο σύστημα με στόχο να αποφύγει να παράξει λάθη ή εκφωνήματα για τα οποία δεν νιώθει ότι έχει άνεση, όπως π.χ. τυποποιημένες φράσεις με τις οποίες ο ομιλητής/ακροατής προσπαθεί να συνεχίσει ή να παραμείνει στην επικοινωνία, ενώ η δεύτερη στρατηγικές με τις οποίες ο μαθητής προσπαθεί να λύσει ένα πρόβλημα, να το αντιμετωπίσει. Μερικές από αυτές είναι η εναλλαγή γλωσσικού κώδικα, η μεταφορά από την μητρική ή άλλες γνωστές γλώσσες, η αναζήτηση βοήθειας από τον συνομιλητή, η χρήση εξωγλωσσικών στοιχείων.

Όσοι καταφέρνουν να μάθουν εύκολα μια ξένη γλώσσα χρησιμοποιούν μια σειρά από στρατηγικές. Ειδικότερα, σε έρευνα που περιγράφει η A. Wenden (Wenden & Rubin, 1987), οι στρατηγικές που συνειδητά χρησιμοποιούν οι περισσότεροι μαθητές και για τις οποίες πραγματικά πιστεύουν ότι βοηθούν στην καλύτερη εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας είναι αυτές που αφορούν στην κατανόηση και την παραγωγή προφορικού λόγου. Συνεπώς, για να βοηθηθούν οι μαθητές μας χρειάζεται να κάνουμε αυτές τις στρατηγικές εμφανείς και προσιτές σε αυτούς. Θα μπορούσαμε όχι μόνο να διδάξουμε τις στρατηγικές αυτές αλλά και να μιλήσουμε στους μαθητές για την αξία και τη σημασία των στρατηγικών που διδάσκουμε.

Σημαντική είναι η συζήτηση γύρω από το αν η χρήση στρατηγικών συνδέεται με το επίπεδο του μαθητή ή με άλλους παράγοντες (τη φύση του καθήκοντος, τα χαρακτηριστικά της επικοινωνιακής περιστασης). Είναι σαφές ότι κάποιες από αυτές

απαιτούν πολύ καλή γνώση της ξένης γλώσσας, και είναι ιδιαίτερα πολύπλοκες για αυτούς που βρίσκονται σε αρχάριο επίπεδο.

5.2 Είδη στρατηγικών

Χρήση τυποποιημένων εκφράσεων

Πρόκειται για εκφράσεις που μπορούν οι μαθητές να ακούν και να αναπαράγουν. Πολλές από αυτές χρησιμοποιούνται για να ρυθμιστεί η συζήτηση και να δείξει ο μαθητής ενδιαφέρον στη συνέχιση της συνομιλίας μεταδίδοντας ουσιαστικά κενό μήνυμα. Είναι αυτές οι εκφράσεις που εξασφαλίζουν στο μαθητή τον απαραίτητο χρόνο για να σχεδιάσει το εκφώνημά του όσο μιλά. Για το λόγο αυτό, βοηθάμε τους μαθητές να εντοπίσουν τις στρατηγικές αυτές μέσα από διαλόγους, συνεντεύξεις ή από καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας και τους ενθαρρύνουμε να τις απομνημονεύσουν και να τις χρησιμοποιούν στις κατάλληλες περιστάσεις επικοινωνίας.

Ταυτόχρονα, επειδή συχνά οι τυποποιημένες εκφράσεις αποδίδονται με συντακτικές δομές που είναι χρήσιμες για τον μαθητή ιδιαίτερα κατά τα αρχικά στάδια εκμάθησης που οι γνώσεις του είναι ελλιπείς, αποτελούν έναν εύκολο τρόπο ενσωμάτωσης των δομών αυτών στην ενεργητική χρήση της γλώσσας-στόχου από τον μαθητή και διευκολύνουν τη σταδιακή κατανόηση και ανάλυσή τους.

Ανασυνδυασμός

Η ικανότητα του μαθητή/χρήστη να παίρνει γνωστές δομές και να τις αναπροσαρμόζει κατασκευάζοντας μεγαλύτερες σε έκταση προτάσεις ακόμη κι αν κάνει λάθη.

Εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας

Εδώ εντάσσονται οι δραματοποιήσεις και τα παιχνίδια ρόλων, οι προσομοιώσεις, οι συζητήσεις με φυσικό ομιλητή στην τάξη, η ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων (που είναι ένα υβριδικό είδος ανάμεσα στον προφορικό και τον γραπτό λόγο), η συμμετοχή σε ένα φόρουμ στο διαδίκτυο. Οι δύο τελευταίες δραστηριότητες προτείνονται για τους μαθητές που συναντούν δυσκολίες στον προφορικό λόγο λόγω χρόνου. Τα κείμενα αυτά στο διαδίκτυο έχουν πολλά από τα χαρακτηριστικά του προφορικού, προσφέρουν συγχρόνως και την πολυτέλεια του να τροποποιήσει κανείς αυτό που γράφει, να διορθώσει τα λάθη, να το σχεδιάσει καλύτερα, εφόσον ο χρόνος δεν πιέζει.

Μετάφραση

Οι μαθητές, κατά τα αρχικά στάδια εκμάθησης μιας ξένης γλώσσας, συχνά καταφεύγουν στη μετάφραση φράσεων και λέξεων από την ξένη στη μητρική τους γλώσσα, για να κατανοήσουν ευκολότερα και γρηγορότερα νοήματα που αυτές εκφράζουν.

Μεταφορά

Από όσα ήδη γνωρίζουν οι μαθητές γύρω/σχετικά με τη νέα γλώσσα που μαθαίνουν ή ακόμα και τη μητρική τους γλώσσα, διευκολύνονται στο να αποκτήσουν ή να κατανοήσουν νέα γνώση καθώς μεταφέρουν στο νέο περιβάλλον τις γνώσεις που ήδη έχουν αποκτήσει.

Εναλλαγή γλωσσικού κώδικα

Στα πρώτα επίπεδα εκμάθησης της γλώσσας είναι πιθανό ο μαθητής να προσπαθεί να ανταποκριθεί στο πρόβλημα του ελλιπούς λεξιλογίου χρησιμοποιώντας λέξεις από τη μητρική, ειδικά όσες κατά τη γνώμη του είναι πιθανό να παρουσιάζουν ομοιότητα με τις λέξεις της γλώσσας που μαθαίνει ή να εκφέρει λέξεις της μητρικής συνοδευόντάς τις με κατάλληλες χειρονομίες, έτσι ώστε να γίνει κατανοητός. Ενθαρρύνουμε την στάση αυτή για να δείξουμε ότι αυτό που μας ενδιαφέρει, σε ένα πρώτο στάδιο εκμάθησης της γλώσσας, είναι η συνεχής ροή (fluency) και όχι η ακρίβεια ή η ορθότητα.

Αίτημα για βοήθεια από τον συνομιλητή

Ο μαθητής ζητά τη βοήθεια για να αντιμετωπίσει κάποια δυσκολία κατά τη διάρκεια συνομιλίας ή να εξασφαλίσει ότι η χρήση μιας δομής ή λέξης είναι η σωστή. Στην αρχή αυτό γίνεται με αλλαγή στον επιτονισμό και μετά με ερώτηση.

Αξιοποίηση παραγλωσσικών στοιχείων (μίμηση, τονισμός, χειρονομίες)

Συχνά, σε προβλήματα ανεπάρκειας σε λεξιλόγιο, το νόημα του μεταδιδόμενου μηνύματος περιγράφεται με χειρονομίες ή μιμήσεις αλλά και με εναλλαγές τονισμού κατά τη μετάδοση του μηνύματος..

Καθυστέρηση στην παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής αποφεύγει να μιλήσει, είτε καθυστερώντας, είτε αλλάζοντας θέμα όταν αισθάνεται ότι κάτι δεν του είναι οικείο. Η πρώτη στρατηγική συνήθως οδηγεί στην

διακοπή της επικοινωνίας, η δεύτερη βοηθά στη συνέχιση. Σε αυτήν την στρατηγική μπορούμε να έχουμε την ελάχιστη συμμετοχή του μαθητή με λέξεις/φράσεις που δείχνουν κατανόηση των λεγομένων και υπονοούν ενεργή συμμετοχή (π.χ. με τη χρήση τυποποιημένων εκφράσεων).

Επιλογή του θέματος

Ο μαθητής κατευθύνει τη συζήτηση προς ένα επιθυμητό θέμα, το οποίο αισθάνεται ότι γνωρίζει καλά.

Προσαρμογή του μηνύματος στις γνώσεις των μαθητών

Οι μαθητές απλοποιούν τις ιδέες τους παραλείποντας πληροφορίες ή λέγοντας κάτι κατά προσέγγιση.

Παραγωγή νέων λέξεων

Πρόκειται για εκφορά δυνατών αλλά όχι υπαρκτών λέξεων που γίνεται για την αντιμετώπιση ελλείψεων στο λεξιλόγιο, κυρίως. Ο μαθητής συνδυάζοντας λέξεις κάνει νέες παράγωγες ή σύνθετες, που είναι πιθανόν να υπακούουν στους κανόνες σχηματισμού της προς εκμάθηση γλώσσας. Αν και η βιβλιογραφία δεν αναφέρει παραδείγματα από την ελληνική θα μπορούσαμε να φέρουμε ως παράδειγμα το σχηματισμό της λέξης ‘αερόπτερο’, αντί της λέξης ανεμόπτερο και σύμφωνα με το πρότυπο σχηματισμού της λέξης αεροπλάνο.

Χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης

Και πάλι για να αντιμετωπιστεί έλλειψη στο λεξιλόγιο, ο μαθητής αντικαθιστά τη λέξη που δεν μπορεί να θυμηθεί ή δεν ξέρει, με μια περιγραφή της (π.χ. ‘αυτό που τρώμε μετά το φαγητό’ αντί της λέξης επιδόρπιο) ή με μια συνώνυμη λέξη.

Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης

Με ερωτήσεις σχετικές με το θέμα του κειμένου, ο καθηγητής μπορεί να ενεργοποιήσει τις παλαιότερες γνώσεις των μαθητών ώστε να δημιουργήσουν συνειρμούς που θα τους βοηθήσουν στην κατανόησή του.

Προκειμένου να εξασφαλίσει ο δάσκαλος ότι οι μαθητές του έχουν κάποια γνώση σχετικά με το θέμα που θα τους απασχολήσει στην παραγωγή του προφορικού λόγου, μπορεί να τους το αναφέρει από το προηγούμενο μάθημα έτσι ώστε αυτοί να έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν σχετικά είτε συζητώντας με τους συμμαθητές τους, είτε ανατρέχοντας σε γραπτές ή άλλες πηγές. Ο δάσκαλος μπορεί ακόμη να τους

προτείνει πηγές στην ξένη γλώσσα που μαθαίνουν, και σε αυτή την περίπτωση η δραστηριότητα εμπλέκει εκτός από την παραγωγή του προφορικού και την κατανόηση του γραπτού λόγου. Ωστόσο, αν το επίπεδό τους στα ελληνικά δεν είναι ακόμη ιδιαίτερα ικανοποιητικό μπορούν να ενημερωθούν σχετικά με το θέμα που θα τους απασχολήσει στη μητρική τους γλώσσα.

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τι αφορά αυτή η στρατηγική θα μπορούσαμε να δώσουμε το παράδειγμα που αφορά και την κατανόηση προφορικού λόγου⁶. Η στρατηγική ενεργοποιείται όταν ο δάσκαλος επιλέγει ιστορίες που έχουν σχέση με τη χώρα καταγωγής των μαθητών ή όταν τους λέει στην ελληνική γλώσσα ιστορίες που είναι γνωστές και έχουν κοινά σε όλες τις χώρες (π.χ. κοινά παραμύθια του δυτικού κόσμου, όπως η Σταχτοπούτα, ή αρχαίοι ελληνικοί μύθοι). Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η γνώση των μαθητών για το προς συζήτηση θέμα.

Εστίαση της προσοχής

Διακρίνεται σε γενική και επιλεκτική εστίαση προσοχής. Με την πρώτη αναφερόμαστε στην εστίαση προσοχής σε ό,τι έχει ειπωθεί από τον συνομιλητή έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η κατανόηση του μεταδιδόμενου μηνύματος και ο σχεδιασμός της απάντησης ή της συνεισφοράς στη συνομιλία. Με την επιλεκτική εστίαση προσοχής αναφερόμαστε στην εστίαση για την πραγμάτωση ορισμένων φωνημάτων, στον επιτονισμό, στις χειρονομίες που συνοδεύουν μια περιγραφή ή την παρουσίαση της άποψης του συνομιλητή, στις εκφράσεις που συναντιούνται μόνο στον προφορικό λόγο, στο ύφος (τυπικό ή φιλικό), στις άγνωστες λέξεις.

Αίτημα για διόρθωση λαθών/νοήματος

Με τη στρατηγική αυτή ο μαθητής μπορεί να αναζητήσει βοήθεια από τον δάσκαλο, τους συμμαθητές ή έναν φυσικό ομιλητή, για να του διορθώνουν τυχόν λάθη που κάνει κατά την εκφορά λόγου στην ξένη γλώσσα.

Χρήση πηγών

Ο μαθητής εξοικειώνεται με τη χρήση πηγών, τη χρήση λεξικών, γραμματικών, καταλόγων λέξεων για να κατανοήσει καλύτερα ένα θέμα και για να μάθει το λεξιλόγιο που θα χρειαστεί. Μπορεί να χρησιμοποιεί διάφορα κείμενα αυθεντικού λόγου (εφημερίδες, ταξιδιωτικούς οδηγούς, έντυπα διαφημίσεων).

⁶ Η στρατηγική αυτή αφορά την κατανόηση και την παραγωγή του προφορικού λόγου.

Η στρατηγική αυτή αναφέρεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που θα επιτρέπουν στο μαθητή να αξιολογεί το υλικό που του χρειάζεται και να επιλέγει τι από αυτό ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Συγχρόνως, αποτελεί και μια σημαντική στρατηγική για τη συνέχιση της εκμάθησης της ξένης γλώσσας έξω από την τάξη και δια βίου. Αν και πρόκειται για γενικότερη στρατηγική, είναι σημαντική παρόλα αυτά και για την παραγωγή προφορικού λόγου, αρκεί να συνοδεύεται από προσπάθεια του μαθητή να την χρησιμοποιήσει στη συνομιλία. Για τη χρήση λεξικού αυτό θα μπορούσε να σημαίνει να αναρωτηθεί ο μαθητής σε ποιες περιστάσεις παραγωγής προφορικού λόγου χρησιμοποιείται μία λέξη, να προσέξει το ύφος που την χαρακτηρίζει,⁷ να την αξιολογεί ως προς το αν μπορεί να είναι λέξη που χαρακτηρίζει τον προφορικό ή τον γραπτό λόγο χρησιμοποιώντας πληροφορίες από τα παραδείγματα χρήσης που έχει το λεξικό. Όσο για τις υπόλοιπες πηγές, ο μαθητής θα πρέπει να αποσπά το λεξιλόγιο ή γενικότερα τις δομές και τις υπόλοιπες πληροφορίες που θα ‘ταίριαζαν’ σε μια συνομιλία, μια παρουσίαση που θα γίνεται σε κοινό. Θα μπορούσε ακόμη να χρησιμοποιεί κείμενα που είναι πιο κοντά στον προφορικό λόγο, όπως συνεντεύξεις, απόψεις, κ.ά. Η χρήση πηγών ειδικά για την παραγωγή προφορικού λόγου μπορεί να σχετίζεται και με την χρησιμοποίηση οπτικοακουστικού υλικού (δελτία ειδήσεων, καιρού, τηλεοπτικές σειρές).

Ομαδοποίηση λεξιλογίου

Η ομαδοποίηση μπορεί να γίνει με βάση τη γραμματική κατηγορία (για τη διδασκαλία των ρημάτων στα γαλλικά που χρησιμοποιούν ως βοηθητικό το être αντί του avoir, οι διδάσκοντες επινοούν μια ιστορία που βοηθά τον μαθητή να κρατήσει στη μνήμη του τα ρήματα-εξαιρέσεις) ή με άλλα κριτήρια (π.χ. εντοπισμός των επιθέτων που εμφανίζονται συχνά σε αγγελίες για την ενοικίαση σπιτιών με στόχο την εκμάθηση σχετικού λεξιλογίου). Μπορεί επίσης να είναι θεματική (οι συνηθέστερες λέξεις που εμφανίζονται σε κείμενα σχετικά με το περιβάλλον, την περιγραφή ταινιών, κτλ), με βάση τη μορφολογία (παράγωγες λέξεις που μοιράζονται την ίδια ρίζα) ή τη σημασία (συνώνυμες λέξεις).

⁷ Συχνά αυτή η πληροφορία είναι διαθέσιμη στα μονόγλωσσα λεξικά. Σε ένα προχωρημένο επίπεδο μπορούμε να προτείνουμε την χρήση τους

Τοποθέτηση νέων λέξεων σε συγκεκριμένο

Άμεσα συνδεδεμένη με την προηγούμενη, η στρατηγική αυτή αναφέρεται στην ικανότητα χρήσης των λέξεων που προέρχονται από την ομαδοποίηση λεξιλογίου σε άλλες περιστάσεις επικοινωνίας (π.χ. ικανότητα μεταφοράς του λεξιλογίου που συγκέντρωσε από αγγελίες για ενοικίαση σπιτιών, σε περίπτωση που απαιτεί από αυτόν να περιγράψει το σπίτι του).

Αναγνώριση του στόχου μιας δραστηριότητας

Ο μαθητής διευκολύνεται στο να κατακτήσει τον στόχο και να οργανώσει συστηματικά τον τρόπο που μαθαίνει. Για τον προφορικό λόγο, η στρατηγική έχει να κάνει με την ικανότητα διάκρισης του στόχου ανά περίπτωση συνομιλίας, με την ικανότητα εντοπισμού του στόχου όλων των ασκήσεων που γίνονται στην τάξη και αφορούν στην παραγωγή προφορικού.

Σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος

Ο μαθητής περιγράφει τι θα κάνει και τι γνωστικούς στόχους έχει η δραστηριότητα αυτή. Στη συνέχεια βρίσκει τα γλωσσικά στοιχεία που θα του χρειαστούν (χρόνοι, γραμματική, λεξιλόγιο) και αξιολογεί τη δραστηριότητα ως προς το αν πρόκειται για κάτι με το οποίο θα διδαχθεί κάτι καινούριο ή ήδη γνωστό. Η μεταγνωστική αυτή στρατηγική συνδέεται και με τη χρήση πηγών. Για την παραγωγή προφορικού λόγου, η 'συλλογή' του υλικού αυτού ή η προετοιμασία θα αφορά σε συγκεκριμένη περίπτωση επικοινωνίας και θα εμπλέκει και την εξάσκηση και τον έλεγχο της σωστής προφοράς, του σωστού επιτονισμού.

Αναζήτηση ευκαιριών για εξάσκηση

Για την παραγωγή προφορικού λόγου θα μπορούσε να περιλαμβάνει την αναζήτηση φυσικών ομιλητών.

Αυτοαξιολόγηση

Ο μαθητής συγκεντρώνει τις διορθώσεις που του έγιναν ή παρατηρεί τα λάθη του σε ηχογράφηση ή ακόμη ελέγχει τους στόχους που έχει κατακτήσει, είτε συγκρινόμενος με τους συμμαθητές του, είτε με τους φυσικούς ομιλητές.

Ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση

Με τη στρατηγική αυτή ο μαθητής μπορεί να ξεπεράσει γλωσσικές δυσκολίες, να ελέγξει αν κατανοεί σωστά το συνομιλητή του, αλλά και να συνεισφέρει συνομιλιακά δείχνοντας ότι κατανοεί ό,τι ακούει.

Συνεργασία (με συμμαθητές ή με φυσικούς ομιλητές)

Η ενθάρρυνση για χρήση της γλώσσας στόχου με τους συμμαθητές στο περιβάλλον της τάξης βοηθά ιδιαίτερα αφού με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται κατά κάποιο τρόπο προσομοίωση των πραγματικών περιστάσεων επικοινωνίας στις οποίες θα εκτεθούν οι μαθητές έξω από την τάξη. Επίσης ο μαθητής εξασκείται με φυσικούς ομιλητές βάζοντας τον εαυτό του όσο το δυνατόν συχνότερα σε συνθήκες πραγματικής επικοινωνίας. Με αυτή τη στρατηγική αντιμετωπίζονται προβλήματα και δυσκολίες που εντοπίζονται στη μεταφορά της γνώσης που αποκτάται στο περιβάλλον της τάξης, έξω από αυτήν.

Ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης

Από τις πιο σημαντικές στρατηγικές αφού αφορά και στην κατανόηση του διαφορετικού πολιτισμικού στοιχείου. Ο μαθητής μαθαίνει να αντιμετωπίζει τη γλώσσα όχι μόνο σαν ένα σύστημα δομών αλλά και σαν φορέα πολιτισμού. Για την παραγωγή προφορικού θα μπορούσε ειδικότερα να αφορά στην εκμάθηση των χειρονομιών και των εκφράσεων που χρησιμοποιούν και οι φυσικοί ομιλητές.

Κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων

Ο μαθητής μαθαίνει να δείχνει προσοχή στον επιτονισμό και γενικότερα να ξεχωρίζει πότε ο συνομιλητής του εννοεί κάτι διαφορετικό από αυτό που λέει. Π.χ. στη φράση ‘τι λες τώρα’ ο μαθητής θα πρέπει να αναγνωρίζει εκφώνημα με το οποίο ο συνομιλητής του δείχνει έκπληξη ή ειρωνία και όχι αίτημα για επανάληψη του προηγούμενου εκφωνήματος.

Αντιπροσώπευση ήχων στη μνήμη

Στη στρατηγική αυτή αντί για οπτική αναπαράσταση, έχουμε ηχητική σύνδεση νέων λέξεων με γνωστές λέξεις από τη μητρική, ή ρίμες. Αυτό διευκολύνει την ανάσυρση από τη μνήμη και τη σωστή εκφορά τους.

Επαναλήψεις με διαδικασίες

Ομαδοποιήσεις, συνδέσεις, τοποθετήσεις σε συγκεκριμένα, χρήση φαντασίας, κ.ά. ανήκουν στη στρατηγική αυτή.

Πρακτικές μνήμης με ακρωνύμια

Η στρατηγική αυτή βοηθά στην γρήγορη ανάσυρση λέξεων ή φράσεων από τη μνήμη.

Εξάσκηση στα φωνήματα

Ο μαθητής εξασκείται στα φωνήματα της γλώσσας-στόχου μέσα από το τραγούδι, διάφορες παροιμίες, την επανάληψη δύσκολων στην προφορά λέξεων.

Σημειώσεις

Ο μαθητής κρατώντας σημειώσεις μπορεί να προετοιμάσει καλύτερα αυτό που θα πει όταν του ζητηθεί να μιλήσει. Η στρατηγική αυτή χρησιμοποιείται κατά την προετοιμασία παραγωγής προφορικού λόγου και μπορεί να αποτελέσει μέρος της στρατηγικής 'σχεδιασμός/προετοιμασία του προφορικού μηνύματος.

6. Δραστηριότητες για την ανάπτυξη στρατηγικών προφορικού λόγου

6.1 Είδη λόγου/κειμένων που προσφέρονται για την ανάπτυξη της δεξιότητας παραγωγής προφορικού λόγου

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να προαποφασίσει το θέμα των δραστηριοτήτων αλλά και το είδος των κειμένων ή των ερεθισμάτων που θα χρησιμοποιηθούν ως αφετηρία για την παραγωγή προφορικού λόγου, αφού αυτό μπορεί να επηρεάσει τη χρήση των στρατηγικών.

Ένα από τα γενικότερα ερωτήματα σχετικά με την επιλογή του υλικού είναι αν θα χρησιμοποιηθούν αυθεντικά κείμενα ή όχι. Ειδικά για την παραγωγή προφορικού λόγου, το ζήτημα αυτό δεν είναι από τα πρωτεύοντα.

Μελετώντας το υλικό που υπάρχει σε διδακτικά εγχειρίδια για την παραγωγή προφορικού λόγου, καταλήγουμε στο ότι μερικά από τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνει κανείς υπόψη του στις δραστηριότητες αυτές, είναι:

- η προβλεψιμότητα του λεξιλογίου: τι λέξεις χρειάζονται και αν είναι ήδη γνωστές στους μαθητές μας
- η διαπραγμάτευση που χρειάζεται: τι αναμένεται να ειπωθεί στην προτεινόμενη δραστηριότητα
- ο χρόνος προετοιμασίας που απαιτείται από τους μαθητές
- πόσο κοντά στο αυθεντικό ή στο δομημένο είναι μια δραστηριότητα (π.χ. drills ή προσομοίωση πραγματικών συνθηκών επικοινωνίας)

- τι επίπεδο γλωσσομάθειας απαιτείται
- η προβλεψιμότητα της γλώσσας που χρησιμοποιείται. Το ερώτημα αυτό αφορά το αν είναι γνωστή και δεδομένη η κατάσταση στην οποία οι μαθητές θα σχεδιάσουν τα εκφωνήματά τους ή τους ζητάμε να συμμετάσχουν σε μια εντελώς νέα για αυτούς κατάσταση επικοινωνίας.
- η προβλεψιμότητα των ερωτήσεων που θα γίνουν
- πόσο εύκολη ή επιτρεπτή είναι η εναλλαγή ομιλητών στην κατάσταση που προτείνουμε;
- Πόσο μεγάλα θα είναι τα εκφωνήματα που περιμένουμε να παραχθούν; Απαιτούμε μονολεκτικές απαντήσεις ή όχι;
- Υπάρχει κοινή γνώση ανάμεσα στους δύο συνομιλητές; Αναφέρονται σε κάτι γνωστό και για τους δύο ή μόνο στον ένα από αυτούς;
- Ποιος είναι ο αριθμός των ατόμων στους οποίους απευθύνεται ένας ομιλητής (ένας ή περισσότεροι;)

Ο γενικότερος προβληματισμός θα μπορούσε να εμπλέκει ερωτήματα όπως τα ακόλουθα:

- Υπάρχουν διαφορές αν χρησιμοποιεί κανείς εικόνες ή κείμενα ως αφορμή για την παραγωγή προφορικού λόγου;
- Υπάρχουν δραστηριότητες που φαίνονται πιο προσιτές σε μικρότερα επίπεδα και αν ναι ποιες είναι αυτές;

Ενδιαφέρον έχει ο εκπαιδευτικός να συγκρίνει τις επιδόσεις των μαθητών του ή και τα λάθη τους στην ίδια δοκιμασία (task) βάζοντάς τους να την εκτελέσουν πρώτα με παραγωγή προφορικού λόγου και μετά με παραγωγή γραπτού. Έτσι, μπορεί να οδηγηθεί σε συμπεράσματα σχετικά με τη δεξιότητα της παραγωγής προφορικού αλλά και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές του.

6.2 Είδη ασκήσεων / δραστηριοτήτων

Οι ασκήσεις/δραστηριότητες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν με βάση τη θεματολογία ή ανάλογα με το τι ζητάμε να κάνουν οι μαθητές μας (task-oriented). Οι συνηθέστερες δραστηριότητες για την ανάπτυξη των στρατηγικών προφορικού λόγου είναι:

- περιγραφή αντικειμένων για τα οποία οι μαθητές δεν γνωρίζουν τις ακριβείς λέξεις στην γλώσσα-στόχο

- επανάληψη σύντομης ιστορίας που άκουσαν στη γλώσσα τους (οφείλουν να την επαναλάβουν στη γλώσσα-στόχο)
- περιγραφή εικόνας με τέτοιο τρόπο ώστε ο ακροατής να μπορέσει να την ξαναζωγραφίσει ή να την επιλέξει από σύνολο άλλων
- συνομιλία με φυσικό ομιλητή της προς εκμάθηση γλώσσας

Θα μπορούσαμε να ταξινομήσουμε τις προτεινόμενες δραστηριότητες με βάση τη διάδραση με κάποιον συνομιλητή. Στις ακόλουθες δραστηριότητες η διάδραση είναι μειωμένη:

1. εύρεση εικόνας από σύνολο άλλων (ο ένας την περιγράφει και ο άλλος απλά την επιλέγει κάθε φορά)
2. παιχνίδια με μαντέματα

Σε αυτές τις δραστηριότητες περιορίζεται ή καλύτερα προκαθορίζεται το λεξιλόγιο, η σειρά των συνομιλητών, και η επιλογή του θέματος. Με λίγα λόγια, δεν αφήνεται στους συνομιλητές να έχουν την επιλογή. Συνεπώς, κάποιες στρατηγικές, όπως αυτή της μετατόπισης του θέματος προς κάτι περισσότερο γνωστό για τον ομιλητή, δεν εφαρμόζονται.

Στις ακόλουθες δραστηριότητες η διάδραση είναι μεγαλύτερη:

1. ακολουθώντας οδηγίες. Π.χ. οι συνομιλητές έχουν τον ίδιο χάρτη αλλά μόνο ο ένας ξέρει το δρομολόγιο
2. αναδόμηση μιας ιστορίας από εικόνες που έχουν διανεμηθεί σε όλους (κάθε ένας έχει μόνο μια εικόνα)
3. αναζήτηση πληροφορίας για να επιλυθεί ένα πρόβλημα (πίνακας με δρομολόγια που έχουν και οι δύο)

7. Διδακτικές προτάσεις για την παραγωγή προφορικού λόγου

7.1 Επίπεδο Α'

α) Πρώτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30 λεπτά
Ομάδα στόχος:	ενήλικες μαθητές
Διδακτικός στόχος:	παραγγελία φαγητού σε εστιατόριο
Στρατηγικές:	<i>εξάσκηση στα φωνήματα, ανασυνδυασμός, εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας, αίτημα για βοήθεια από τον συνομιλητή, αξιοποίηση παραγλωσσικών στοιχείων, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές, ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης, κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων.</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	κατανόηση γραπτού λόγου, παραγωγή προφορικού
Υλικό:	φύλλο εργασίας και κατάλογος παραγγελίας φαγητού

Πορεία διδασκαλίας: η δραστηριότητα ξεκινά από ένα κείμενο και έχει μέσο βαθμό διάδρασης (κατανόηση τιμοκαταλόγου εστιατορίου). Δύο από τους μαθητές έχουν το ρόλο των πελατών και αποφασίζουν τι θα παραγγείλουν (**συνεργασία με συμμαθητές**). Πρέπει να είναι σε θέση να δηλώνουν τις προτιμήσεις τους. Σε αυτό το σημείο το ύφος είναι φιλικό και η εναλλαγή στη συνομιλία (turn-taking) πρέπει να οργανώνεται από τους μαθητές (**κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων**).

Τη στιγμή που πρέπει να παραγγείλουν το ύφος είναι τυπικό και ο μαθητής που ακούει την παραγγελία πρέπει να ακούει, να καταλαβαίνει ή να προτείνει (χρησιμοποιούνται οι στρατηγικές: **εξάσκηση στα φωνήματα, εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας, αίτημα για βοήθεια από το συνομιλητή, αξιοποίηση παραγλωσσικών στοιχείων, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης**). Εδώ η εναλλαγή στη συνομιλία (turn-taking) είναι προκαθορισμένη.

Οι μαθητές που έχουν τον ρόλο των πελατών πρέπει να δουν τις πληροφορίες στον κατάλογο παραγγελίας και να μιλήσουν για αυτές. Όταν παραγγέλνουν, όμως, η περίσταση επικοινωνίας είναι διαφορετική και παρά το ότι οι μαθητές διατυπώνουν τις ίδιες πληροφορίες, είναι υποχρεωμένοι να έχουν διαφορετικό ύφος, να χρησιμοποιήσουν διαφορετικές στρατηγικές και προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν διαφορετικά επικοινωνιακά προβλήματα (**ανασυνδυασμός**).

Φύλλο εργασίας

Α ρόλος:

Δύο από σας βρίσκεστε σε ένα εστιατόριο και βλέπετε τον τιμοκατάλογο. Αποφασίζετε τι θα πάρετε και καλείτε το γκαρσόν για να σας πάρει παραγγελία.

Β ρόλος:

Είσαι στο ρόλο του γκαρσόν που παίρνει την παραγγελία προτείνοντας στους πελάτες άλλα φαγητά ή ποτό ή δίνοντας διευκρινήσεις για το κάθε πιάτο. Πρέπει να μιλάς στον πληθυντικό στους πελάτες σου.

Κρύα Ορεκτικά

- Μελιτζανοσαλάτα
- Τυροκαυτερή
- Πατατοσαλάτα
- Κοτοσαλάτα
- Τονοσαλάτα
- Αντσούγιες
- Τζατζίκι
- Ρώσικη
- Τσίρος
- Λακέρδα
- Μεζέδες Ούζου

Σαλάτες

- Αγγουροντομάτα
- Μαρούλι
- Χόρτα
- Παντζάρια
- Σαλάτα του Σεφ
- Πικάντικη
- Μπρόκολο
- Χωριάτικη

Τυριά

- Ποικιλία
- Κασέρι
- Γραβιέρα
- Μανούρι
- Ροκ φορ
- Φέτα

Σχάρας

- Μιξ γκριλ (για 2 άτομα)
- Σατομπριάν (για 2 άτομα)
- Μπιφτέκι γεμιστό
- Μπιφτέκι
- Χοιρινό σουβλάκι
- Χοιρινή μπριζόλα
- Μοσχαρίσια μπριζόλα
- Κοτόπουλο σχάρας
- Κοτόπουλο σουβλάκι
- Σουβλάκι
- Παϊδάκια
- Ψαρονέφρι
- Φιλέτο μόσχου

Ζεστά Ορεκτικά

- Σπαράγγια
- Σουτζουκάκια σμυρναίικα
- Φασουλονταβάς
- Μπουρεκάκια
- Κασεροκροκέτες
- Κρέπες με σπανάκι
- Κολοκυθοκεφτέδες
- Μπρόκολα αλά κρεμ
- Φέτα ψητή
- Πατάτες τηγανιτές
- Σαγανάκι κεφαλοτύρι
- Πιπεριές ψητές
- Πιπεριές καυτερές
- Κολοκυθάκια τηγανιτά
- Μελιτζάνες τηγανιτές
- Γιαπράκια αυγολέμονο
- Μανιτάρια σκορδοβούτυρο
- Μανιτάρια αλά Σεφ
- Μανιτάρια αλά κρεμ
- Λαχανικά σχάρας

Πιάτα Ημέρας

- Μουσακάς
- Αγγριογούρουνο με κυδώνια
- Πάπια με πορτοκάλια
- Χοιρινό ριγανάτο
- Αρνί λεμονάτο
- Μπεκρή μεζέ
- Χασάπικο

Σωτέ

- Φιλέτο αλά κρεμ
- Φιλέτο πιπεράτο
- Φιλέτο αλά Σεφ
- Σνίτσελ αλά κρεμ
- Σνίτσελ τσιγγάνικο
- Σνίτσελ γεμιστό
- Σνίτσελ κοτόπουλο γεμιστό με μαγιονέζα

Επιδόρπια

- Ρεβανί με παγωτό
- Κρέπες με σοκολάτα
- Κρέπα παγωτό

β) Δεύτερη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30' λεπτά
Ομάδα στόχος:	παιδιά και ενήλικες Σημ. Η πρόταση αυτή δεν διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία. Αν παρόλα αυτά θέλουμε να την απλοποιήσουμε γιατί οι αρχάριοι μαθητές μας δεν είναι ενήλικες, χρησιμοποιούμε στα παραδείγματα πίνακα με γνωστές πρωτεύουσες, έτσι ώστε το κενό στη γεωγραφική γνώση να μην σταθεί εμπόδιο στη συνομιλία.
Διδακτικός στόχος:	μαθαίνω να λέω την ώρα, γνωρίζω τα άρθρα των πρωτευουσών κρατών και μαθαίνω να τις προφέρω σωστά
Στρατηγικές:	<i>χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, ανασυνδυασμός, εξάσκηση στα φωνήματα, συνεργασία με συμμαθητές, ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	Κατανόηση γραπτού και παραγωγή προφορικού λόγου
Υλικό:	φύλλο εργασίας και διάγραμμα με τις ώρες. Ο ένας μαθητής έχει μόνο τις πρωτεύουσες μπροστά του και ο άλλος και τη διαφορά ώρας. Στόχος είναι να συμπληρωθεί ακριβώς η ώρα εκείνη τη στιγμή σε όλες τις πρωτεύουσες.

Πορεία Διδασκαλίας: Ο δάσκαλος αφήνει τους μαθητές να εργαστούν μόνοι τους χωρίζοντάς τους σε δυάδες ή χωρίζοντας όλη την τάξη σε δύο ομάδες (**συνεργασία με συμμαθητές**). Η δραστηριότητα βασίζεται στο επικοινωνιακό κενό (information gap) αφού μόνο η μια από τις ομάδες έχει στα χέρια της το διάγραμμα με τη διαφορά ώρας ενώ η άλλη προσπαθεί να συμπληρώσει την ώρα σε διάφορες πόλεις.

Τα αναμενόμενα εκφωνήματα είναι της μορφής:

A: Τι ώρα είναι τώρα; (**χρήση τυποποιημένων εκφράσεων**)

B: Είναι 11 ακριβώς.

A: Πόση διαφορά (ώρας) έχουμε με το Λονδίνο; (**εξάσκηση στα φωνήματα της ελληνικής**)

B: Στο Λονδίνο η ώρα είναι δύο ώρες πίσω από την ώρα στην Αθήνα. (**ανασυνδυασμός**)

A: Εκεί η ώρα είναι 9 το πρωί.

Αν κάποιος από τους μαθητές κατάγεται από χώρα ή πρωτεύουσα του πίνακα, ρωτήστε τον τι κάνει την ώρα αυτή ή που βρίσκεται, όταν είναι στην πατρίδα του (**ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης**).

Φύλλο εργασίας

Το διάγραμμα που έχετε στα χέρια σας λέει τη διαφορά ώρας σε διάφορες πόλεις του κόσμου σε σχέση με την ώρα στην Ελλάδα. Αν η ώρα τώρα είναι....., τι ώρα είναι στο Λονδίνο;

Ακολουθήστε τις οδηγίες ανάλογα με την ομάδα στην οποία ανήκετε.

Ομάδα Α: ρωτήστε τι ώρα είναι τώρα στην Ελλάδα, ρωτήστε τη διαφορά ώρας με μια πόλη στον κόσμο (διαλέξτε από τον πίνακα) και υπολογίστε τι ώρα είναι τώρα εκεί.

Ομάδα Β: πείτε τι ώρα είναι τώρα στην Ελλάδα, πληροφορήστε για τη διαφορά ώρας με την πόλη που σας ζητά η ομάδα Α.

Διάγραμμα της Ομάδας Β

Διαφορές ώρας με την Ελλάδα		
Αβάνα : -7	Καράκας : -6	Περθ : +6
Άγιος Δομίνικος : -6	Κατμαντού : +3.45'	Πόλη του Κουβέτ : +1
Άγιος Παύλος : -8	Κέιπ Τάουν : 0	Πόλη του Μεξικού : -8
Άγκυρα : 0	Κιέβο : 0	Πράγα : -1
Αδελαιίδα : +8.30'	Κίνγκστον : -7	Ραγκούν : +4.30'
Άκλαβικ : +3	Κοπενχάγη : -1	Ρέικιαβικ : -2
Αλγέρι : -1	Κουάλα Λουμπούρ : +6	Ριάντ : +1
Αμμάν : 0	Κωνσταντινούπολη : 0	Ρίο ντε Τζανέρο : -4
Άμστερνταμ : -1	Λαχόρη : +3	Ρώμη : -1
Αντίς Αμπέμπα : +1	Λίμα : -7	Σαν Σαλβαδόρ : +8
Ατλάντα : -7	Λισσαβόνα : -2	Σαν Φρανσίσκο : -10
Βαγδάτη : +1	Λονδίνο : -2	Σαν Χουάν : -6
Βανκούβερ : -10	Λος Άντζελες : -8	Σανγκάη : +6
Βαρκελώνη : -1	Μαδρίτη : -1	Σανπάγκο : -5
Βαρσοβία : -1	Μανάγκουα : -8	Σάο Πάολο : -6
Βελιγράδι : -1	Μανίλα : +6	Σεούλ : +7
Βερολίνο : -1	Μελβούρνη : +9	Σηάτλ : -10
Βηρυτός : 0	Μιννεάπολη : +8	Σιγκαπούρη : +6
Βιέννη : -1	Μινσκ : 0	Σικάγο : -8
Βλαδιβοστόκ : +8	Μοντγκόμερι : -8	Σόφια : 0
Βοστώνη : -7	Μοντεβιδέο : -5	Στοκχόλμη : -1
Βουδαπέστη : -1	Μόντρεαλ : -7	Σύδνεϋ : +9
Βρυξέλλες : -1	Μουμπάι : +3.30'	Ταιπέι : +6
Γενεύη : -1	Μπανγκόκ : +7	Ταλίν : 0
Γιοχάνεσμπουργκ : 0	Μπογκοτά : -7	Τασκένδη : +3
Γουατεμάλα : -8	Μπουένος Άιρες : -7	Τεχεράνη : +1.30'
Γουίνιπεγκ : -8	Μπραζιλια : -4	Τζακάρτα : +5
Δουβλίνο : -2	Μπρισμπέν : +8	Τόκιο : +7
Ελσίνκι : 0	Dhaka Μοι : +4	Τορόντο : -7
Έντμοντον : -9	Ναϊρόμπι : +1	Φιλαδέλφεια : -7
Ζάγκρεμπ : -1	Νασσάου : -7	Φοίνιξ : -9
Ζυρίχη : -1	Νέα Υόρκη : -7	Φρανκφούρτη : -1
Ιερουσαλήμ : 0	Νέο Δελχί : +3.30'	Χαράρε : 0
Ινδιανάπολη : -7	Νησιά Δαρβίνου : +7.30'	Χαράτσι : +3
Ισλαμαμπάντ : +3	Ντένβερ : -9	Χαρτούμ : +1
Καζαμπλάνκα : -2	Οπάβα : -7	

Διάγραμμα της Ομάδας Α.

Αβάνα :	Καράκας :	Περθ :
Άγιος Δομίνικος :	Κατμαντού :	Πόλη του Κουβέιτ :
Άγιος Παύλος :	Κέιπ Τάουν :	Πόλη του Μεξικού :
Άγκυρα :	Κίεβο :	Πράγα :
Αδελαΐδα :	Κίνγκστον :	Ραγκούν :
Άκλαβικ :	Κοπενχάγη :	Ρέικιαβικ :
Αλγέρι :	Κουάλα Λουμπούρ :	Ριάντ :
Αμμάν :	Κωνσταντινούπολη :	Ρίο ντε Τζανέρο :
Άμστερνταμ :	Lahore :	Ρώμη :
Αντίς Αμπέμπα :	Λίμα :	Σαν Σαλβαδόρ :
Ατλάντα :	Λισσαβόνα :	Σαν Φρανσίσκο :
Βαγδάτη :	Λονδίνο :	Σαν Χουάν :
Βανκούβερ :	Λος Άντζελες :	Σανγκάη :
Βαρκελώνη :	Μαδρίτη :	Σανπάγκο :
Βαρσοβία :	Μανάγκουα :	Σάο Πάολο :
Βελιγράδι :	Μανίλα :	Σεούλ :
Βερολίνο :	Μελβούρνη :	Σηάτλ :
Βηρυτός :	Μιννεάπολη :	Σιγκαπούρη :
Βιέννη :	Μινσκ :	Σικάγο :
Βλαδιβοστόκ :	Μοντγκόμερι :	Σόφια :
Βοστώνη :	Μοντεβιδέο :	Στοκχόλμη :
Βουδαπέστη :	Μόντρεαλ :	Σύδνεϋ :
Βρυξέλλες :	Μουμπάι :	Ταιπέι :
Γενεύη :	Μπανγκόκ :	Ταλίν :
Γιοχάνεσμπουργκ :	Μπογκοτά :	Τασκένδη :
Γουατεμάλα :	Μπουένος Άιρες :	Τεχεράνη :
Γουίνιπεγκ :	Μπραζιλία :	Τζακάρτα :
Δουβλίνο :	Μηρισμπέν :	Τόκιο :
Ελσίνκι :	Dhaka Mon :	Τορόντο :
Έντμοντον :	Ναϊρόμπι :	Φιλαδέλφεια :
Ζάγκρεμπ :	Νασσάου :	Φοίνιξ :
Ζυρίχη :	Νέα Υόρκη :	Φρανκφούρτη :
Ιερουσαλήμ :	Νέο Δελχί :	Χαράρε :
Ινδιανάπολη :	Νησιά Δαρβίνου :	Χαράτσι :
Ισλαμαμπάντ :	Ντένβερ :	Χαρτούμ :
Καζαμπλάνκα :	Οττάβα :	

γ) Τρίτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30 λεπτά
Ομάδα στόχος:	Η ίδια η δραστηριότητα δεν διαφοροποιείται ως προς την ηλικία των μαθητών. Προτείνουμε, όμως, να χρησιμοποιήσετε απλούστερους χάρτες όταν οι μαθητές σας είναι μικρότερης ηλικίας.
Διδακτικός στόχος:	οδηγίες κατεύθυνσης
Στρατηγικές:	<i>συνεργασία με συμμαθητές, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων, αναγνώριση του στόχου μιας δραστηριότητας, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, αξιοποίηση παραγλωσσικών στοιχείων, χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, εξάσκηση στα φωνήματα (η δραστηριότητα εμπλέκει και αναφορά σε οδούς)</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	κατανόηση γραπτού και παραγωγή προφορικού λόγου
Υλικό:	

Πορεία διδασκαλίας: ζητάτε από τους μαθητές σας να χωριστούν σε δύο ομάδες (στρατηγική της συνεργασίας με συμμαθητές). Κάποιος έχει το ρόλο του ξένου που πρέπει να οδηγηθεί κάπου και κάποιος άλλος γνωρίζει την πόλη και πρέπει να τον κατευθύνει.

Πρόκειται για μια καλή δραστηριότητα σχετικά με την εναλλαγή συνομιλίας (turn-taking) αφού το είδος του παραγόμενου κειμένου δεν προκαθορίζει κάτι τέτοιο από μόνο του. Όπως και στην πραγματική επικοινωνιακή περίσταση, έτσι κι εδώ, ο μαθητής που έχει τον ρόλο του ξένου θα πρέπει να βρει τρόπο να διακόψει όταν κρίνει ότι οι πληροφορίες που του δίνονται είναι πολλές ή ασαφείς (ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων, αναγνώριση του στόχου μιας δραστηριότητας, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, αξιοποίηση παραγλωσσικών στοιχείων, χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, εξάσκηση στα φωνήματα).

Φύλλο εργασίας

Είστε κάτοικος αυτής της πόλης και ένας ξένος σας ζητά οδηγίες για να οδηγηθεί κάπου. Προσπαθήστε να είστε απλοί και κατανοητοί και να δώσετε διευκρινήσεις αν σας ζητηθούν. Μπορείτε, αν θέλετε, να προτείνετε στον ξένο να δει κάτι από την πόλη σας.

Είστε επισκέπτης σε μια πόλη και θέλετε να οδηγηθείτε κάπου. Ζητάτε βοήθεια από έναν περαστικό. Αν δεν καταλαβαίνετε κάτι μπορείτε να ζητήσετε να επαναλάβει ή να κάνετε περισσότερες ερωτήσεις σχετικά με αυτό.

δ) Τέταρτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	1 διδακτική ώρα
Ομάδα στόχος:	παιδιά και ενήλικες
Διδακτικός στόχος:	παραγωγή συνεχούς και συνεκτικού λόγου που έχει προετοιμασθεί (συνταγές από όλο τον κόσμο)
Στρατηγικές:	<i>χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, χρήση πηγών, μετάφραση,⁸ σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	κατανόηση γραπτού και παραγωγή προφορικού λόγου
Υλικό:	φύλλο εργασίας - μία συνταγή στα ελληνικά

Πορεία διδασκαλίας: Δώστε στους μαθητές σας σύντομες συνταγές για να παρατηρήσουν το χρησιμοποιούμενο λεξιλόγιο και κυρίως τις συνδετικές εκφράσεις που δείχνουν διαδοχή ή ταυτόχρονη διαδικασία (**χρήση τυποποιημένων εκφράσεων**). Ζητήστε τους να εκφωνήσουν συνταγή από τη χώρα τους (**μετάφραση**) και ηχογραφήστε την με στόχο να παρουσιαστεί στο ραδιόφωνο (**ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης**).

Περισσότερες συνταγές μπορείτε εύκολα να βρείτε στην ακόλουθη διεύθυνση:

<http://www.nistikoarkoudi.gr/default.asp>

Ο παραγόμενος λόγος θα έχει προετοιμαστεί οπότε σας ενδιαφέρει οι μαθητές σας να έχουν συνεχή και συνεκτικό λόγο (**σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος**), να ξέρουν πως να απευθύνονται σε ένα υποθετικό κοινό και να παρουσιάζουν κάτι σε φιλικό ύφος (παρά το ότι θα χρησιμοποιούν δομές που χρησιμοποιούνται σε τυπικές καταστάσεις, όπως ο πληθυντικός).

Η δραστηριότητα αυτή δεν χαρακτηρίζεται από διάδραση. Περιλαμβάνει, όμως, την επαφή με πολιτισμικά στοιχεία.

--

⁸ Όχι με την αυστηρή έννοια της μετάφρασης και τη σημασία για τη λέξη προς λέξη μετάφραση από τη μητρική, αλλά με τη σημασία της χρήσης κοινών χαρακτηριστικών για τα κείμενα σε δύο γλώσσες, δηλ. της *διαμεσολάβησης* (π.χ. πάντα προηγείται η αναφορά στα απαραίτητα υλικά, η αναφορά στο χρόνο προετοιμασίας, στη διαδικασία).

Φύλλο εργασίας:

Δείτε μια συνταγή ελληνικού φαγητού. Αναζητήστε περισσότερες σε βιβλία ή στο διαδίκτυο (**χρήση πηγών**). Σημειώστε τις λέξεις, τα ρήματα (σε τι χρόνο και σε τι πρόσωπο είναι;) και τις συνδετικές εκφράσεις .

Θυμηθείτε μια συνταγή από την χώρα σας και προετοιμάστε την για να την πείτε στο ραδιόφωνο (**ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης**). Θυμηθείτε ότι έχετε ακροατές, κι ας μην τους βλέπετε.

Τραχανάς Κυπαρισσίας με γαλοτύρι Παραμυθιάς

- 200 γρ. Τραχανά
- 100 γρ. Λαδοτύρι
- 2 φρέσκα κρεμμυδάκια ψιλοκομμένα
- ζωμός κότας
- 1 μεγάλη ώριμη φρέσκια ντομάτα
- 1 ματσάκι ψιλοκομμένο μαϊντανό
- 1 ματσάκι ψιλοκομμένο φρέσκο δυόσμο

Σοτάρουμε σε λίγο ελαιόλαδο τον τραχανά με το κρεμμυδάκι και σβήνουμε με το ζωμό. Χαμηλώνουμε τη φωτιά και αφήνουμε τον τραχανά να ψηθεί μέχρι να γίνει σαν σπυρωτό ριζότο. Προς το τέλος, προσθέτουμε την ντομάτα, το μαϊντανό, το δυόσμο και το γαλοτύρι.

7.2 Επίπεδο Β'

α) Πρώτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30 λεπτά
Ομάδα στόχος:	παιδιά και ενήλικες
Διδακτικός στόχος:	Διαμεσολάβηση με γραπτό σύντομο μήνυμα (SMS)
Στρατηγικές:	<i>ανασυνδυασμός, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	κατανόηση γραπτού και παραγωγή προφορικού λόγου
Υλικό:	ένα SMS

Πορεία Διδασκαλίας: Στέλνετε ένα SMS σε έναν μαθητή και ζητάτε να σας το διαβάσει. Πρέπει να συνδέσει τις λέξεις με σωστό τρόπο, έτσι ώστε να παραγάγει ένα συνεχές κείμενο (*ανασυνδυασμός*), και να μεταφέρει το μήνυμα στον ακροατή του. Ο συνομιλητής μπορεί να δει το SMS και να βοηθήσει στο να διαβαστεί σωστά. (*ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές*).

Φύλλο εργασίας:

Προσπαθήστε να μεταφέρετε την είδηση στο συνομιλητή σας. Ο συνομιλητής σας θα πρέπει να συμφωνήσει με το περιεχόμενο του μηνύματος.

Π.χ. στον αριθμό 2310567890 μπορείς να έχεις πληροφορίες για κρατήσεις σε ακτοπλοϊκά εισιτήρια. Θέλεις να σου στείλω και το τηλέφωνο για κράτηση αεροπορικών;

2310567890 ακτοπλοϊκά εισιτήρια. Θες και αεροπορικά;

β) Δεύτερη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30' λεπτά
Ομάδα στόχος:	παιδιά και ενήλικες
Διδακτικός στόχος:	Ενοικίαση διαμερίσματος
Στρατηγικές:	<i>χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας, χρήση πηγών, ομαδοποίηση λεξιλογίου, εστίαση της προσοχής, αναγνώριση του στόχου μιας δραστηριότητας, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές, ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης, κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων, αίτημα για βοήθεια από τον συνομιλητή.</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	κατανόηση γραπτού και παραγωγή προφορικού λόγου
Υλικό:	φύλλο εργασίας και αγγελίες

Πορεία διδασκαλίας: Πρόκειται για μια δραστηριότητα που έχει ως αφετηρία ειδικά κείμενα (αγγελίες), χαρακτηρίζεται από αρκετά μεγάλο βαθμό διάδρασης, εμπλέκει αρκετές γλωσσικές πράξεις και λεξιλόγιο (**ομαδοποίηση λέξεων ανάλογα με τη γραμματική τους κατηγορία**). Επίσης από τα κείμενα λείπουν τα ρήματα, οπότε είναι ενδιαφέρον να βάλουμε τους μαθητές μας να παραγάγουν λόγο μετατρέποντας το κείμενο και ως προς αυτό.

Το κείμενο των αγγελιών είναι γεμάτο με λέξεις που πολλές φορές δεν γράφονται ολόκληρες για εξοικονόμηση χρόνου. Ο ομιλητής θα πρέπει να μπορεί να ρωτά για αυτές τις λέξεις και να ζητά βοήθεια από τον συνομιλητή του (**αίτημα για βοήθεια από τον συνομιλητή**). Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με στοιχεία που έχουν να κάνουν με την ελληνική πραγματικότητα: τιμές σπιτιών, αρχιτεκτονική εσωτερικών χώρων, διατηρητέα και αρχοντικά σπίτια, κτλ.

Για τα κείμενα των αγγελιών:

1. ή ζητούμε από τους μαθητές να αναζητήσουν αγγελίες (**χρήση πηγών**) και να διαβάσουν τα κείμενα για να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο (η αναζήτηση αυτή είναι πολιτισμική άσκηση αφού θα χρειαστεί να δουν ελληνικές εφημερίδες, να βρουν ποιες είναι ειδικές για αγγελίες, να μάθουν ποια κατηγορία αγγελιών τους ενδιαφέρει κάθε φορά),

2. ή δίνουμε στους μαθητές μας αγγελίες για ενοικιάσεις σπιτιών, τους ζητάμε να επιλέξουν κάποιες και να αποφασίσουν αν θα έχουν τον ρόλο του ενδιαφερόμενου για την ενοικίαση ή του ιδιοκτήτη. Περιμένουμε από τον ενδιαφερόμενο να επικοινωνήσει είτε τηλεφωνικά, είτε να επισκεφτεί τον ιδιοκτήτη και να εκδηλώσει το ενδιαφέρον του, να ζητήσει διευκρινήσεις (**ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση**) να διαπραγματευτεί την τιμή, να κλείσει την επικοινωνία έχοντας καταλήξει σε συμφωνία, να διαφωνήσει ή απλά να πει στον ιδιοκτήτη ότι θα επικοινωνήσει και άλλη μια φορά μαζί του (**χρήση τυποποιημένων φράσεων** - ο ακροατής πρέπει να παραγάγει εκφωνήματα για να δείχνει συμφωνία ή διαφωνία ή απλά ότι παρακολουθεί).

Ο ιδιοκτήτης μπορεί να ρωτήσει για τον ενδιαφερόμενο, να δώσει τις απαραίτητες πληροφορίες και να διαπραγματευτεί για την τιμή.

Οι ομιλητές πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τις προθέσεις του συνομιλητή τους, είτε έχουν φυσική επαφή και μιλούν, είτε από το τηλέφωνο. Τόσο ο ιδιοκτήτης όσο και αυτός που ενδιαφέρεται για την ενοικίαση πρέπει να αναγνωρίζουν τις σκέψεις του συνομιλητή, αφού έχουν να κάνουν με διαπραγμάτευση (**κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων, εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας, εστίαση προσοχής** - που είναι το τυπικό ύφος, οι γλωσσικές πράξεις με τις οποίες ζητάμε διευκρινήσεις, δείχνουμε προτίμηση, δείχνουμε ότι δεν κατανοούμε κάτι, το λεξιλόγιο με τις πολλές σύνθετες λέξεις και τα σχετικά επίθετα-**αναγνώριση του στόχου της δραστηριότητας, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**).

Φύλλο εργασίας:

Βρείτε όσες περισσότερες αγγελίες μπορείτε από ελληνικές εφημερίδες για ενοικίαση σπιτιών. Σημειώστε τις πληροφορίες που δίνονται συνήθως σε αυτές, τα επίθετα και τα ουσιαστικά που χρησιμοποιούνται. Ομαδοποιήστε τις λέξεις σε δύο στήλες (επίθετα και ουσιαστικά).

Θέλετε να βρείτε ένα σπίτι για να το νοικιάσετε. Διαλέξτε μια από τις αγγελίες και εκδηλώστε το ενδιαφέρον σας στον ιδιοκτήτη. Αποφασίστε αν θα του τηλεφωνήσετε ή θα τον συναντήσετε. Ζητήστε περισσότερες διευκρινήσεις για τους χώρους, τη γειτονιά, την κατάσταση του σπιτιού, τη συγκοινωνία προς το πανεπιστήμιο ή τη δουλειά σας και διαπραγματευτείτε την τιμή αν νομίζετε ότι δεν σας κάνει. Στο τέλος της συνομιλίας θα πρέπει να δηλώσετε αν ενδιαφέρεστε ή αν θέλετε περισσότερο χρόνο για να αποφασίσετε, ή αν θέλετε να περάσετε να το δείτε, οπότε θα πρέπει να κλείσετε ραντεβού.

Αν είστε ιδιοκτήτης θα πρέπει να είστε σε θέση να απαντήσετε στις ερωτήσεις του ενδιαφερόμενου αλλά και να τον ρωτήσετε σχετικά με τις προθέσεις του (πόσο καιρό θέλει να μείνει, αν θα ζήσει μόνος του ή με συγκατοίκους)

Δώστε προσοχή στο λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται και προσπαθήστε να αποκωδικοποιήσετε τις συντομογραφίες. Προσέξτε την απουσία ρημάτων από τις αγγελίες. Θα πρέπει να είστε σε θέση να χρησιμοποιήσετε τα κατάλληλα.

Θυμηθείτε ότι η συνομιλία θα γίνει σε τυπικό ύφος.

ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Αθήνα, Ακρόπολη, ΠΡΟΠΥΛΑΙΩΝ εξαιρετική θέση και περιβάλλον, μεζονέτα 133 τ.μ., 2ου και 3ου ορόφων, με αποκλειστική χρήση ταράτσας 75 τ.μ., μοναδική θέα Ακρόπολη, 1.300 ευρώ.

Αθήνα, ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΟΡΟΦΟΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 215 τ.μ., Μουσών, 3ου ορόφου, διαμπερές, 2 υ/δ, 2 μπάνια, 1 W.C., 2 κουζίνες, με πλήρεις ηλεκτρ. συσκευές, μεγάλη σαλονοτραπεζαρία, 2 χώροι καθιστικού, χολ, δωμάτιο - γραφείο, κλειστός χώρος βεράντας, τζάκι, ηλιακός, κεντρική θέρμανση, τέντες, κλειστό πάρκινγκ, ενοικιάζεται πλήρως επιπλωμένο ή χωρίς επίπλωση.

Αθήνα, ΑΚΡΟΠΟΛΗ Παρθενώνας, αρχοντικό γωνιακό καλοδιατηρημένο διαμέρισμα 218 τ.μ., 2ου ορόφου, 3 υδ, 2 μπάνια, δωμάτιο υπηρεσίας με ντους,, W.C. ξένων, πολύ μεγάλος χώρος υποδοχής, εντοιχισμένη κουζίνα, δρύινα δάπεδα, 2.300 ευρώ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (Άνω Τούμπα) στούντιο ισόγειο 25τμ, 1 έτους ολοκαίνουργιο, ατομική θέρμανση, θωρακισμένη εξώπορτα, a/c, πλυντήριο, κουζίνα, χωρίς κοινόχρηστα.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ διαμέρισμα 1ου ορόφου με 2 δωμάτια, σαλόνι, κουζίνα, λουτρό, δίπλα στο Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης, επί της οδού Ι.Σγουρού, ιδανικό για φοιτητές, 400euro.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Καλαμαριά, διαμέρισμα 88τμ, διαμπερές, φωτεινό, μεγάλο σαλόνι, κουζίνα, μπάνιο, πατάρι, 2 υπνοδωμάτια με ξύλινα πατώματα.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ κέντρο διαμέρισμα 90τμ, 2ου, 2 υπνοδωμάτια, σαλόνι, χολ, κουζίνα, 1 μπάνιο, 2 μπαλκόνια, 3 ντουλάπες, θέρμανση αυτόνομη, πλήρως ανακαινισμένο, κατάλληλο για 2 φοιτήτριες

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (Αγ.Τριάδα) γκαρσονιέρα 38τμ 2ου πλήρως επιπλωμένη, πλησίον πανεπιστημίου Μακεδονίας, κατάλληλη για φοιτητές

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ διαμέρισμα 60τμ, υπερυψωμένο ισόγειο, επιπλωμένο, 1 υπνοδωμάτιο, σαλονοτραπεζαρία, κουζίνα, μπάνιο, θέρμανση θερμοσυσσωρευτές, οδός Περδίκας 73.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (Κέντρο) στούντιο 28τμ, 3ου, επιπλωμένο, μπαλκόνι

Θεσσαλονίκη, 40 Εκκλησιές – Πανεπιστήμια, 2 ΔΣΚΜΠ, 31 ετών, 1ος ορ. **500 €**, ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΣΕ ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕ ΔΥΟ ΔΩΜΑΤΙΑ, ΣΑΛΟΝΙ ΚΟΥΖΙΝΑ ΚΑΙ ΜΠΑΝΙΟ ΠΟΛΥ ΚΟΝΤΑ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ (5 ΛΕΠΤΑ ΜΕΤΑ ΠΟΔΙΑ)

Θεσσαλονίκη, 40 Εκκλησιές – Πανεπιστήμια, 1 ΔΣΚΜΠ, 41 ετών, Ισόγειο, **300 €**, Πρόσφατα ανακαινίστηκε ριζικά (δηλαδή νέα Κουζίνα, Μπάνιο, δάπεδα και εγκατάσταση Φυσικού Αερίου) Διαμέρισμα με ένα υπνοδωμάτιο Σαλόνι Κουζίνα και Μπάνιο. Βρίσκεται σχεδόν μέσα στα Πανεπιστήμια

Από τις ιστοσελίδες : <http://www.homeads.gr> & www.realbase.gr

γ) Τρίτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια: 30 λεπτά

Ομάδα-στόχος: Έφηβοι και ενήλικοι μαθητές

Διδακτικός στόχος: Παραγωγή διαλόγων με ήρωες κόμικς

Στρατηγικές: τοποθέτηση νέων λέξεων σε συγκεκριμένο, επιλογή του θέματος, αυτοαξιολόγηση, ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης, εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας, συνεργασία με συμμαθητές

Υλικό: κόμικς από τα οποία έχουν αφαιρεθεί οι διάλογοι

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: Με αυτή τη δραστηριότητα ο μαθητής κάνει κάτι ανάλογο με αυτό που συμβαίνει στο παιχνίδι ρόλων, μόνο που ο ήρωας που 'υποδύεται' τον κατευθύνει σε αυτό που θα πρέπει να πει μέσα από τα καρτέ των κόμικς (**εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας**).

Δίνετε στους μαθητές σας σκίτσα (μια σειρά από καρτέ) και τους ζητάτε να κάνουν τους ήρωες να μιλήσουν. Οι μαθητές σας αρχικά θα γράψουν το σύντομο κείμενο που θα μπει στα συννεφάκια (**επιλογή του θέματος**) των καρτέ και θα πρέπει να μοιάζει με προφορικό (**τοποθέτηση νέων λέξεων σε συγκεκριμένο**). Η δραστηριότητα αυτή βοηθά στην εκμάθηση λεξιλογίου και στη διευκόλυνση ανάκλησης λέξης όταν χρειαστεί, αφού είναι εύκολο να συνδέει κανείς κείμενο με εικόνα και έτσι να θυμάται τον παραγόμενο λόγο. Ζητάμε από τους μαθητές να είναι σε θέση να διαβάσουν ό,τι έγραψαν με το σωστό επιτονισμό.

Μπορείτε να ενθαρρύνετε τους μαθητές σας να χρησιμοποιήσουν επιφωνήματα, που είναι διαφορετικά για κάθε γλώσσα. Αν προτιμηθούν ελληνικά κόμικς (π.χ. Αρκάς), οι μαθητές έρχονται σε επαφή και με στοιχεία πολιτισμού (**ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης**).

Η δραστηριότητα αυτή βοηθά στην αναγνώριση των χαρακτηριστικών του προφορικού λόγου.

Αν και με χαρακτηριστικά προφορικού λόγου, το κείμενο μένει γραμμένο και έτσι μπορεί να διορθωθεί (**αυτοαξιολόγηση**).

Φύλλο εργασίας:

Μαφάλντα

Από την ιστοσελίδα <http://www.turning-pages.com/mafalda/>

Συμπληρώστε τον διάλογο με έναν συμμαθητή σας (**συνεργασία με συμμαθητές**). Η Μαφάλντα και η φίλη της υποδύονται τις μητέρες τους. Τι μπορεί να λένε;

Από την ιστοσελίδα <http://gb.asterix.com/>

Αστερίξ και Οβελίξ

Συμπληρώστε τον διάλογο με έναν συμμαθητή σας (**συνεργασία με συμμαθητές**). Ο Ιούλιος Καίσαρας φαίνεται να ανακοινώνει κάτι πολύ δυσάρεστο στην Κλεοπάτρα. Τι μπορεί να είναι αυτό;

δ) Τέταρτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30' λεπτά
Ομάδα στόχος:	ενήλικοι μαθητές
Διδακτικός στόχος:	παραγωγή λόγου σε τυπικό ύφος
Στρατηγικές:	<i>ομαδοποίηση λεξιλογίου, ανασυνδυασμός, χρήση πηγών, εστίαση της προσοχής, αναγνώριση του στόχου μιας γλωσσικής δραστηριότητας, σχεδιασμός /προετοιμασία προφορικού μηνύματος, συνεργασία με συμμαθητές, χρήση τυποποιημένων εκφράσεων.</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου
Υλικό:	σχεδιάγραμμα για τον καιρό, αποσπάσματα από εφημερίδες και φύλλο εργασίας

Πορεία διδασκαλίας: ζητήστε από τους μαθητές σας να προετοιμαστούν για αυτή τη δραστηριότητα παρακολουθώντας δελτία καιρού στην τηλεόραση ή στο ραδιόφωνο (**χρήση πηγών**), να σημειώσουν τα γλωσσικά στοιχεία π.χ. ρήματα, χρόνοι, λεξιλόγιο (**ομαδοποίηση λεξιλογίου**) με τα οποία πραγματώνεται αυτό το είδος επικοινωνίας. (**αναγνώριση του στόχου μιας γλωσσικής δραστηριότητας, σχεδιασμός /προετοιμασία προφορικού μηνύματος**).

Στη συνέχεια να συνδέσουν τις λέξεις που εμφανίζονται στα αποκόμματα των εφημερίδων και να τις μετατρέψουν σε προτάσεις (**ανασυνδυασμός**) προσποιούμενοι ότι μεταδίδουν ένα δελτίο καιρού και τέλος να συμμετάσχουν σε διάλογο με τους συμμαθητές απαντώντας για τον καιρό σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας και του εξωτερικού (**συνεργασία με συμμαθητές**).

Θα πρέπει να καταγράψετε το λεξιλόγιο που θα χρησιμοποιηθεί, τα ρήματα, τους χρόνους με τους οποίους αποδίδεται η μετάδοση ενός γεγονότος που αναμένεται να συμβεί και για το οποίο δεν είμαστε και τόσο βέβαιοι, το γλωσσικό ύφος που απαιτεί μια τέτοια δραστηριότητα. Διαχωρίστε ποια από αυτά τα στοιχεία είναι γνωστά στους μαθητές σας και ποια όχι. Το ίδιο θα πρέπει να μάθουν να κάνουν και αυτοί (**εστίαση της προσοχής** σε συγκεκριμένα σημεία).

Η δραστηριότητα αυτή έχει μικρή διάδραση. Οι ερωτήσεις που αναμένουμε να τεθούν από όσους παρακολουθούν το δελτίο είναι επαναλαμβανόμενες (τι καιρό θα έχει αύριο στην...). Ουσιαστικά, ο μαθητής που αναλαμβάνει την μετάδοση του δελτίου και την παροχή των πληροφοριών είναι αυτός που εμπλέκεται περισσότερο ενεργά με την παραγωγή προφορικού λόγου (**χρήση τυποποιημένων εκφράσεων**).

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οδηγίες:

A) προσπάθησε να συγκεντρώσεις το απαραίτητο λεξιλόγιο από πηγές. Παρακολούθησε μερικά δελτία καιρού στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο και παρατήρησε το λεξιλόγιο και το ύφος. Το ίδιο μπορείς να κάνεις με τον καιρό στις εφημερίδες, τις έντυπες ή τις ηλεκτρονικές.

Προσπάθησε να επικεντρώσεις το ενδιαφέρον σου στα ρήματα που χρησιμοποιούνται, στους χρόνους, στις συνδετικές φράσεις με τις οποίες θα ενώσεις τις προτάσεις, στον επιτονισμό.

Β) Διάλεξε ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω μικρά κείμενα και προσπάθησε να τα μεταδώσεις σαν να ήσουν εκφωνητής σε δελτίο καιρού.

Γενικά

Καιρός: γενικά αίθριος και μόνο τις απογευματινές ώρες στα ηπειρωτικά θα αναπτυχθούν τοπικές νεφώσεις και είναι πιθανό να εκδηλωθούν μεμονωμένες καταιγίδες στα βορειοανατολικά.

Άνεμοι: βόρειοι βορειοδυτικοί ασθενείς μέχρι μέτριοι και στο Αιγαίο τοπικά ισχυροί.

Θερμοκρασία: Χωρίς αξιόλογη μεταβολή.

Μακεδονία, Θράκη

Καιρός: τοπικές νεφώσεις το απόγευμα με πιθανότητα σποραδικών καταιγίδων στα ορεινά.

Άνεμοι: βόρειοι ασθενείς.

Θερμοκρασία: από 16 έως 34 βαθμούς Κελσίου.

Δυτική Ελλάδα

Καιρός: τοπικές νεφώσεις το απόγευμα στα ηπειρωτικά.

Άνεμοι: βόρειοι βορειοδυτικοί ασθενείς έως μέτριοι.

Θερμοκρασία: από 19 έως 35 βαθμούς Κελσίου.

Θεσσαλία, ανατολ. Στερεά, Εύβοια, ανατολ. Πελοπόννησος

Καιρός: τοπικές νεφώσεις το απόγευμα. Μικρή πιθανότητα μεμονωμένων καταιγίδων στα ορεινά.

Άνεμοι: βόρειοι ασθενείς έως μέτριοι.

Θερμοκρασία: από 19 έως 35 βαθμούς Κελσίου.

Κυκλάδες, Κρήτη

Καιρός: γενικά αίθριος.

Άνεμοι: βόρειοι βορειοδυτικοί μέτριοι έως ισχυροί και στα ανατολικά τοπικά πολύ ισχυροί.

Θερμοκρασία: από 21 έως 30 βαθμούς Κελσίου. Στη νότια Κρήτη η μέγιστη θα είναι 2-3 βαθμούς υψηλότερη.

Νησιά ανατολικού Αιγαίου, Δωδεκάνησα

Καιρός: γενικά αίθριος.

Άνεμοι: βόρειοι βορειοδυτικοί μέτριοι μέχρι ισχυροί και στα νότια πολύ ισχυροί.

Θερμοκρασία: από 22 έως 31 βαθμούς Κελσίου.

Αττική

Καιρός: γενικά αίθριος. Λίγες πρόσκαιρες νεφώσεις το απόγευμα.

Άνεμοι: βόρειοι ασθενείς.

Θερμοκρασία: από 22 έως 32 βαθμούς Κελσίου.

Θεσσαλονίκη

Καιρός: τοπικές νεφώσεις το απόγευμα. Μικρή πιθανότητα σποραδικών καταιγίδων στα ορεινά.

Άνεμοι: βόρειοι ασθενείς.

Θερμοκρασία: από 21 έως 31 βαθμούς Κελσίου.

Γ) Τώρα, χρησιμοποιώντας τον παρακάτω πίνακα απάντησε σε ερωτήσεις για τον καιρό που θα σου κάνουν οι συμμαθητές σου (που έχουν μόνο λίστα των πόλεων). Εκτός από τις θερμοκρασίες προσπάθησε να ερμηνεύσεις και τις πληροφορίες που σου δίνονται από τα εικονίδια αριστερά των πόλεων.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

	ΠΟΛΗ	ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΗ	ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ
	ΑΘΗΝΑ	24	34
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	22	32

	ΧΑΝΙΑ	21	27
	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	21	27
	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	19	30
	ΚΑΒΑΛΑ	19	29
	ΛΑΡΙΣΑ	17	32
	ΜΥΚΟΝΟΣ	24	33
	ΜΥΤΙΛΗΝΗ	26	32
	ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ	21	31
	ΠΑΤΡΑ	19	31
	ΠΥΡΓΟΣ	18	29
	ΡΟΔΟΣ	24	29
	ΣΑΜΟΣ	25	33
	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	13	27

Το ίδιο μπορείς να συνεχίσεις να κάνεις και με τον παρακάτω πίνακα για τις θερμοκρασίες σε κάποιες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες.

Θερμοκρασία ευρωπαϊκών πόλεων			
Άμστερνταμ	14	...	23
Ελσίνκι	15	...	26
Σόφια	14	...	22
Πράγα	17	...	27
Λευκωσία	23	...	30
Μόναχο	17	...	28
Παρίσι	17	...	27
Ρώμη	21	...	30
Μαδρίτη	20	...	33
Λονδίνο	13	...	23

Ε) Πέμπτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30 λεπτά
Ομάδα στόχος:	ενήλικοι μαθητές
Διδακτικός στόχος:	συλλογή πληροφοριών μέσω ερωτηματολογίου (τηλεφωνική επικοινωνία)
Στρατηγικές:	<i>εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας, χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, εστίαση της προσοχής, αναγνώριση του στόχου μιας γλωσσικής δραστηριότητας, αυτοαξιολόγηση, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές</i>
Ενσωμάτωση δεξιοτήτων:	κατανόηση γραπτού, κατανόηση προφορικού και παραγωγή προφορικού λόγου
Υλικό:	φύλλο εργασίας και το ερωτηματολόγιο που διαθέτει μόνο ο ένας

Πορεία διδασκαλίας: Κατασκευάζετε ένα ερωτηματολόγιο ή ζητάτε να κατασκευαστεί από τους μαθητές σας. Στη δεύτερη περίπτωση οι μαθητές σας έχουν υπόψη τους τις ερωτήσεις και είναι πιο έτοιμοι για αυτές (**σχεδιασμός / προετοιμασία προφορικού μηνύματος**). Τους αφήνετε να μιλήσουν ανά δύο (**εξάσκηση σε φυσικές περιστάσεις επικοινωνίας, συνεργασία με συμμαθητές**).

Γλωσσικά χρειάζεται να μπορούν να μιλήσουν με χρονικά επιρρήματα, να εκφράζονται για την προσωπική τους ζωή, τις προτιμήσεις τους και τις συνήθειές τους.

Αυτός που ρωτά θα πρέπει να είναι σε θέση να ρωτά με φυσικό τρόπο και να έχει τον σωστό επιτονισμό (**εστίαση της προσοχής** σε συγκεκριμένα σημεία, **αναγνώριση του στόχου μιας γλωσσικής δραστηριότητας, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος**).

Και οι δύο συνομιλητές θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η συνομιλία τους είναι τηλεφωνική. Αν ο ερωτώμενος δεν καταλαβαίνει την ερώτηση θα πρέπει να ζητά διευκρινήσεις και ο συνομιλητής του να εξηγή (**χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης**). Στο σημείο αυτό ο μαθητής που ρωτά μπορεί αν ελέγχει αν γίνεται κατανοητός ή όχι, αν η ερώτηση του συνομιλητή του οφείλεται σε δικό του λάθος (**αυτοαξιολόγηση**).

Η δραστηριότητα αφορά και τις δεξιότητες της κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου.

Φύλλο εργασίας:

Έχετε ένα ερωτηματολόγιο στα χέρια σας και συλλέγετε πληροφορίες για μια έρευνα. Κάνετε τις ερωτήσεις από το τηλέφωνο. Αν ο συνομιλητής σας δεν καταλαβαίνει το ερώτημα, θα πρέπει να είστε σε θέση να του το εξηγήσετε.

Σηκώνετε το τηλέφωνο και σας ενημερώνουν για μια έρευνα που αφορά στις διατροφικές συνήθειες. Αποδέχστε ή όχι. Αν δεχτείτε απαντάτε στις ερωτήσεις που

σας κάνουν. Ζητήστε διευκρινήσεις ή να επαναλάβει όταν δεν καταλαβαίνετε κάποια από τις ερωτήσεις ή αν δεν ακούτε καλά.

Ηλικία:

12-18

18-24

24-30

30-50

άνω των 50

Οικογενειακή κατάσταση:

Έγγαμος

Άγαμος

Συνήθειες

Κάπνισμα: ναι / όχι

Αν ναι πόσο:

Ένα πακέτο την ημέρα

Μερικά τσιγάρα την ημέρα

Σπάνια

Αν ναι πότε:

Πίνοντας καφέ

Μετά το φαγητό

Με παρέα

Πίνοντας αλκοόλ

Παρακολουθώντας τηλεόραση

Όταν αγχώνομαι

Πότε άλλοτε;

Γυμναστική: ναι / όχι

Αν ναι πόσο συχνά

Καθημερινά

Δυο –τρεις φορές την εβδομάδα

Μια φορά την εβδομάδα

Σπάνια και μόνο όταν έχω χρόνο

Γυμνάζεστε μόνος;

Σε κάποιο γυμναστήριο;

Με φίλους; (ομαδικά σπορ όπως ποδόσφαιρο κτλ)

Διασκέδαση:

Πως διασκεδάζετε;

Βλέποντας ταινίες

Σε μπαρ

Σε εστιατόρια

Κάνοντας επισκέψεις σε φίλους

Άλλο:

Διατροφή:

Μαγειρεύετε εσείς ή άλλοι για σας;

Πόσο συχνά μαγειρεύετε;

Πόσο συχνά παραγγέλνετε από άλλους;

Πόσο συχνά τρώτε σε εστιατόρια ή ταβέρνες;

Πόσα γεύματα έχετε την ημέρα;

Τρώτε ενδιάμεσα;

Πόσο συχνά τρώτε ψάρι ή κρέας;

Πόσο συχνά τρώτε σαλάτες;

Έχετε κάνει ποτέ δίαιτα και αν ναι για ποιούς λόγους και για πόσο διάστημα.

Καταναλώνετε συχνά αλκοόλ και αν ναι τι;

Καταναλώνετε συχνά καφέ και αν ναι τι;

7.3 Επίπεδο Γ'

α) Πρώτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	30 λεπτά
Ομάδα-στόχος:	Έφηβοι και ενήλικοι μαθητές
Διδακτικός στόχος:	Επαφή με πολιτισμικά στοιχεία της γλώσσας (παροιμίες) <i>Τοποθέτηση νέων λέξεων σε συγκεκριμένο, μεταφορά, χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης, αίτημα για βοήθεια από τον συνομιλητή, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές, ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης</i>
Στρατηγικές:	
Υλικό:	Ελληνικές παροιμίες

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: Ζητάτε από τους μαθητές να αναφέρουν παροιμίες από τη γλώσσα τους και να συζητήσουν τις περιστάσεις στις οποίες αυτές χρησιμοποιούνται (**ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης**). Επιχειρείτε να κάνετε με τη συνεργασία όλης της τάξης (**συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**) αντιστοίχιση με κάποιες ελληνικές, όταν αυτό είναι δυνατό (**χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης**).

Η δραστηριότητα αυτή έχει μικρό βαθμό διάδρασης. Ο διδάσκοντας θα μπορούσε να διορθώνει όταν βλέπει ότι η προσπάθεια αντιστοίχισης καταλήγει σε απλή μετάφραση (**αίτημα για βοήθεια από τον συνομιλητή**).

Η συζήτηση για τις παροιμίες ευνοεί την επαφή με πολιτισμικά γλωσσικά στοιχεία και ιδέες (**ανάπτυξη πολιτισμικής αντίληψης**) και βοηθά στην απόκτηση λεξιλογίου (**τοποθέτηση νέων λέξεων σε συγκεκριμένο**). Οι παροιμίες είναι φράσεις που μαθαίνονται εύκολα. Για τις περισσότερες από αυτές η σημασία και η περίσταση χρήσης μπορεί να βρεθεί αν οι λέξεις είναι ήδη γνωστές (**μεταφορά**).

Φύλλο εργασίας:

Βρείτε παροιμίες από τη μητρική σας γλώσσα. Προσπαθήστε να τις αντιστοιχίσετε με παροιμίες στα ελληνικά. Αν κάτι τέτοιο δεν σας είναι εύκολο, προσπαθήστε να τις μεταφράσετε.

β) Δεύτερη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια: 30 λεπτά

Ομάδα-στόχος: Έφηβοι και ενήλικοι μαθητές

Διδακτικός στόχος: Παρουσίαση είδησης/άρθρου (περιγραφή) και συζήτηση γύρω από το θέμα. Παραγωγή προφορικού λόγου με αφετηρία ένα άρθρο, μεταφορά του περιεχομένου σε άλλους (διαμεσολάβηση)

Στρατηγικές: *χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, ανασυνδυασμός, χρήση πηγών, διαμεσολάβηση, επιλογή του θέματος, χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης, σχεδιασμός /προετοιμασία προφορικού μηνύματος, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση.*

Υλικό: Κείμενα από εφημερίδες ή περιοδικά με το ίδιο θέμα

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση γραπτού και παραγωγή προφορικού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: δίνετε μερικά κείμενα στους μαθητές σας, που καλό θα ήταν να βρίσκονται στην ίδια θεματική κατηγορία (π.χ. οικολογικά θέματα). Τους ζητάτε να τα διαβάσουν και να τα παρουσιάσουν στην τάξη (**διαμεσολάβηση, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος**). Οι υπόλοιποι μπορούν να θέσουν ερωτήματα για το κείμενο ή για ό,τι δεν τους έγινε κατανοητό από την παρουσίασή του (με εκφωνήματα της μορφής ‘τι εννοείς όταν λες/αναφέρεις ότι...’) (**ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση**).

Σε ένα σύνολο κειμένων, κάθε μαθητής μπορεί να επιλέξει όποιο θέμα του αρέσει (**επιλογή του θέματος**) περισσότερο, αλλά ακόμη και από το ίδιο το κείμενο, μπορεί να επιλέξει να αναδείξει ό,τι προτιμά.

Η δραστηριότητα αυτή έχει μέσο βαθμό διάδρασης και έχει ως αφετηρία ένα κείμενο. Ο μαθητής μπορεί να χρησιμοποιεί λεξικά (**χρήση πηγών, χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης**) για όποια λέξη δεν γνωρίζει, αλλά και τις δομές ή το λεξιλόγιο του ίδιου του κειμένου (**χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, ανασυνδυασμός**)

Σε αυτή τη δραστηριότητα παρουσιάζεται η περίπτωση της διαμεσολάβησης, στην οποία ο ομιλητής μεταφέρει μήνυμα που τροποποιεί ανάλογα με το ύφος, λαμβάνοντας υπόψη αν προέρχεται από κείμενο ή αν είναι κάτι που ειπώθηκε από κάποιον.

Φύλλο εργασίας:

Διαβάστε το κείμενο και παρουσιάστε το σύντομα στους μαθητές σας. Αν δεν καταλαβαίνετε λέξεις τότε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε λεξικό ή να ρωτήσετε τους υπόλοιπους.

Πρέπει να είστε σύντομος και σαφής. Οι ακροατές σας μπορούν να σας κάνουν ερωτήσεις.

Δεν έχουν τέλος οι εκπλήξεις, με τις οποίες έρχονται αντιμέτωπες καθημερινά οι ομάδες των ερευνητών, που εξερευνούν το πλούσιο, από άποψης βιοποικιλότητας, νησί Βόρνεο. Αυτή τη φορά, ανακαλύφθηκε ένα μοναδικό φίδι, που συμπεριφέρεται σαν χαμαιλέον, δηλαδή αλλάζει χρώμα ανάλογα με το περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται την κάθε στιγμή. Ο εντοπισμός του ερπετού έγινε στα τροπικά δάση στην καρδιά του τεράστιου νησιού και τη χαρά της ανακάλυψης είχαν επιστήμονες από γερμανικά και αμερικανικά πανεπιστήμια, που συνοδεύονταν από ειδικό της περιβαλλοντικής οργάνωσης WWF. Η διαπίστωση ότι το ερπετό αλλάζει χρώματα έγινε τυχαία όταν οι επιστήμονες έβαλαν ένα κοκκινοκαφέ φίδι μέσα σε ένα σκοτεινό καλάθι για να το πάρουν μαζί τους και να το εξετάσουν.

Η έκπληξη των ερευνητών όταν άνοιξαν το καλάθι ήταν δικαιολογημένη καθώς αντί να βρουν το σκουρόχρωμο φίδι, είδαν ένα κάτασπρο. Σύμφωνα με τους ειδικούς του WWF, το συγκεκριμένο ερπετό είναι μάλλον εξαιρετικά σπάνιο καθώς εκτιμούν ότι ζει στις κοίτες μόνο του ποταμού Καπούας, στην ινδονησιακή πλευρά του νησιού. Θυμίζουμε ότι το Βόρνεο είναι χωρισμένο σε τρεις τομείς και πολιτικά ανήκει στην Ινδονησία, τη Μαλαισία και το Μπαχρέιν.

Μετά τη μελέτη του, οι ειδικοί διαπίστωσαν ότι έχει μήκος περίπου 50 εκατοστών και είναι δηλητηριώδες, ενώ εκτιμάται ότι αν και θυμίζει χαμαιλέον, δεν αλλάζει χρώμα για να προστατευτεί από τα χρώματα του περιβάλλοντός του.

Όπως δήλωσε ο διεθνής συντονιστής του WWF για το Βόρνεο, η ανακάλυψη του "φιδιού-χαμαιλέοντα" αποτελεί απόδειξη ενός από τα καλύτερα κρυμμένα μυστικά της φύσης, στην καρδιά του νησιού. Παράλληλα, η περιβαλλοντική οργάνωση προειδοποιεί ότι το "σπίτι" του νέου αυτού φιδιού απειλείται από τη μείωση των δασών.

Σημειώνεται ότι τα τελευταία 10 χρόνια, πάνω από 350 άγνωστα είδη φυτών και ζώων έχουν ανακαλυφθεί στο Βόρνεο.

Πηγή: περιοδικό National Geographic (Ιούλιος 2006 –ελληνική έκδοση στο διαδίκτυο)

γ) Τρίτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	1 διδακτική ώρα
Ομάδα-στόχος:	Έφηβοι και ενήλικοι μαθητές
Διδακτικός στόχος:	οι μαθητές να μάθουν να υποστηρίζουν την άποψή τους και να παρουσιάζουν την άποψη του συνομιλητή τους
Στρατηγικές:	<i>Ανασυνδυασμός, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, αίτημα για διόρθωση λαθών, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές</i>
Υλικό:	διαφημιστικά ξενοδοχείων

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: οι μαθητές σας χωρίζονται σε δυάδες και διαβάζουν τα κείμενα. Επιλέγουν ένα από τα ξενοδοχεία και καταγράφουν αυτά που προσφέρει (**σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος**). Στη συνέχεια προσπαθούν να πείσουν ο ένας τον άλλο για την επιλογή τους. Στο τέλος, κάθε δυάδα παρουσιάζει στην τάξη την επιλογή της και αναφέρει το γιατί κατέληξε εκεί.

Η δραστηριότητα οργανώνεται γύρω από ένα κείμενο και χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό διάδρασης. Οι μαθητές μιλούν μεταξύ τους (**συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**) οργανώνοντας την εναλλαγή της συνομιλίας (turn – taking) και την επιχειρηματολογία. Μετά από αυτό ο ένας από αυτούς θα παρουσιάσει ό,τι έχει ειπωθεί. Σε αυτή τη φάση χρησιμοποιεί ο ίδιος δομές που παρήγαγε ή που άκουσε από το συνομιλητή του και τις ανασυνδυάζει για το τελικό κείμενο (**ανασυνδυασμός**).

Στο τέλος, το κείμενο που παράγουν αποτελεί το ιστορικό της συζήτησης που προηγήθηκε. Το τελικό κείμενο είναι αφήγηση (εγώ υποστήριξα...ενώ ουποστήριξε...) και ουσιαστικά αποτελεί διαδικασία μετατροπής ευθύ λόγου σε πλάγιο.

Στο σημείο παραγωγής του τελικού κειμένου σε όλη την τάξη, ο μαθητής που αναλαμβάνει να το κάνει, παρακολουθεί το συνομιλητή του που τον ελέγχει για το αν μεταφέρει σωστά, χωρίς παραλείψεις, το περιεχόμενο της συζήτησης που προηγήθηκε (**ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, αίτημα για διόρθωση λαθών**).

Φύλλο εργασίας

Θέλετε να κάνετε διακοπές στην Κρήτη, και ενώ έχετε αποφασίσει για το μέρος, πρέπει να αποφασίσετε και για το που θα μείνετε. Επιλέξτε ένα από τα ξενοδοχεία ανάλογα με το τι προσφέρει. Προσπαθήστε να πείσετε τον φίλο σας για την επιλογή σας αυτή με στόχο να κλείσετε αυτό το ξενοδοχείο για τις διακοπές σας. Στο τέλος παρουσιάζετε την επιλογή σας και το πως καταλήξατε εκεί μέσα από τη συζήτηση. Μεταφέρετε στην τάξη κάθε επιχείρημα που ακούστηκε στη συζήτησή σας.

Το ξενοδοχείο 'Σοφία' βρίσκεται σε μια από τις πιο πολυσύχναστες περιοχές της πόλης, Είναι μια επιχείρηση που προσφέρει άνετους χώρους διαμονής και ησυχία για στοχασμό ή ορμητήριο για την έντονη νυχτερινή ζωή στα περίχωρα της πόλης.

Το παραδοσιακό στυλ φιλοξενίας καθιστούν το 'Σοφία' την σωστή επιλογή στη περιοχή με εύκολη πρόσβαση στη θάλασσα με απόσταση μόλις 250 μέτρων από αυτήν.

Το 'Σοφία' διαθέτει χώρο για παρκάρισμα (parking), κήπο, ρεσεψιόν, πισίνα, καφετέρια, και bar. Κάθε διαμέρισμα διαθέτει ψυγείο και πολυκουζινάκι. Επίσης υπάρχει δυνατότητα εξυπηρέτησης με πιστωτική κάρτα και με συνάλλαγμα

Το 'Marina Apartments' βρίσκεται στην Αγία Μαρίνα, μιά περιοχή γεμάτη ζωή μέρα και νύχτα, σε απόσταση 30 λεπτών από την πόλη των Χανίων. Είναι ένα ήρεμο μέρος, η καλύτερη επιλογή για όσους θέλουν να ηρεμήσουν στις διακοπές τους. Το ξενοδοχείο παραμένει σε λειτουργία από αρχές Απριλίου μέχρι τέλη Οκτωβρίου.

Βρίσκεται σε κοντινή απόσταση με την θάλασσα, σχεδόν στα 200 μέτρα. Λεωφορείο περνάει από εδώ κάθε 30 λεπτά (καλοκαιρινή περίοδος), πηγαίνοντας σας μέχρι την πόλη των Χανίων.

Το Marina Apartments διαθέτει χρηματοκιβώτιο, για την ασφαλή φύλαξη των πολύτιμων αντικειμένων σας, κήπο, για να περνάτε ευχάριστα τις ώρες σας, χώρο στάθμευσης, για όσους διαθέτουν αυτοκίνητο ή μηχανή, reception, για να σας προσφέρουν όλες τις υπηρεσίες (συνάλλαγμα κλπ). Σε απόσταση 50 μέτρων υπάρχει πισίνα και pool bar. Εστιατόρια, για να γευτείτε την Ελληνική και Ευρωπαϊκή κουζίνα, βρίσκονται σε κοντινή απόσταση, περίπου στα 200 μέτρα. Τα studios του διαθέτουν πολυκουζινάκι και τηλεόραση.

Το Studio Giannis βρίσκεται στην τουριστική περιοχή της Αγίας Γαλήνης στα νότια παράλια του Ρεθύμνου και 65 χιλ από την πόλη.

Τα στούντιο είναι εξοπλισμένα με πολυκουζινάκι, ψυγείο, θέα την θάλασσα, χώρο για στάθμευσης. Τα διαμερίσματα επιπλέον έχουν άνετα δωμάτια και κλιματισμό ενώ έχουν θέα το βουνό.

Για την εξυπηρέτηση και την διασκέδασή σας καφετέρια, μπάρ, μίνι μάρκετ βρίσκονται στα 100 μέτρα ενώ η απόσταση από την θάλασσα είναι περίπου 250 μέτρα από τα δωμάτια.

Ζήστε όμορφες και οικογενειακές διακοπές μαζί μας ...

Το 'Ανδριάνα' βρίσκεται στα ανατολικά παράλια του Ρεθύμνου στην τουριστική περιοχή του Μπαλί στα όρια με τον νομό Ηράκλειου.

Τα διαμερίσματα είναι εξοπλισμένα με πολυκουζινάκι, ψυγείο, χρηματοκιβώτιο

κλιματισμό, μεγάλα μπαλκόνια με πανοραμική θέα την θάλασσα.

Για την εξυπηρέτηση και την διασκέδασή σας υπάρχει καφετέρια παραδοσιακό εστιατόριο όπου μπορείτε να απολαύσετε απίθανες κρητικές γεύσεις. Η απόσταση από την παραλία είναι γύρω στα 150 μέτρα.

Ζήστε τις καλύτερες διακοπές μαζί μας ...

δ) τέταρτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια: 30 λεπτά

Ομάδα-στόχος:

Έφηβοι και ενήλικοι μαθητές (αν οι μαθητές σας δεν είναι ενήλικοι μπορείτε να αποφύγετε σκίτσα σχετικά με την πολιτική, αφού δεν θα είναι ικανοί για την αποκωδικοποίηση του μηνύματος ή την αναγνώριση των πολιτικών προσώπων).

Διδακτικός στόχος:

Περιγραφή εικόνας και εστίαση στην απόδοση του μηνύματος που αυτή μεταφέρει (αποκωδικοποίηση γελοιογραφίας).

Στρατηγικές:

τοποθέτηση νέων λέξεων σε συγκεκριμένο, επιλογή του θέματος, χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές

Υλικό:

Γελοιογραφίες χωρίς λόγια

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: παραγωγή προφορικού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: Δώστε τις γελοιογραφίες στην τάξη. Η δραστηριότητα αυτή έχει ως αφορμή την εικόνα και δεν χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό διάδρασης. Κάθε μαθητής περιγράφει στο συμμαθητή του την γελοιογραφία (**συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**).

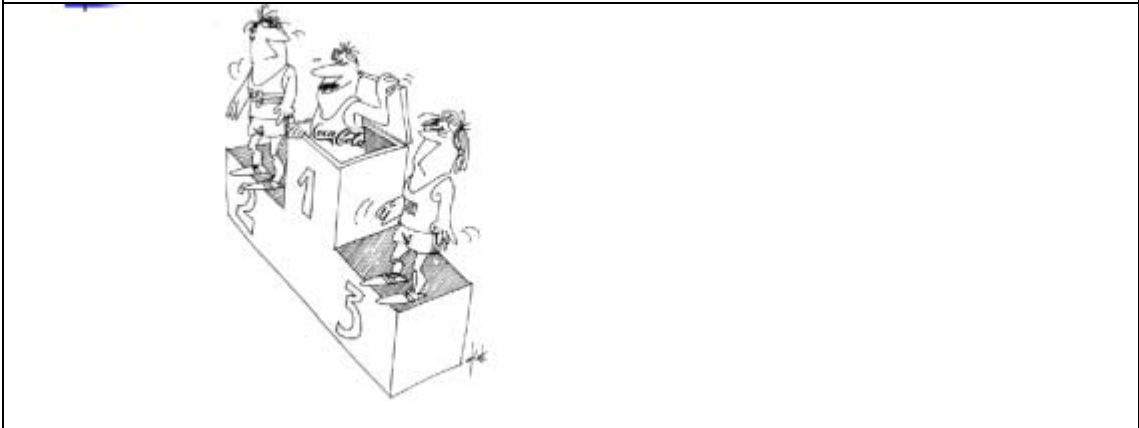
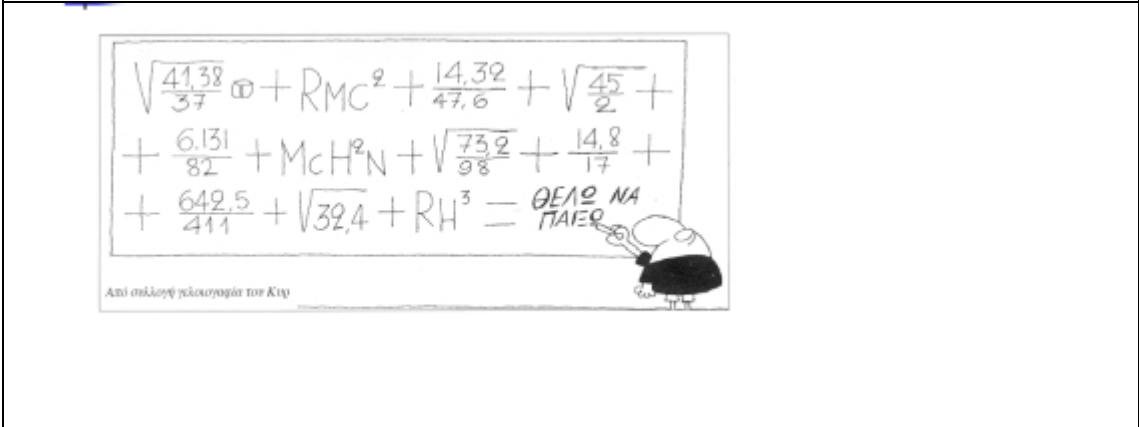
Οι μαθητές μπορούν ελεύθερα να περιγράψουν ό,τι θέλουν (**επιλογή του θέματος, χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης**). Η ελευθερία αυτή στην επιλογή βοηθά να ξεπεράσουν δυσκολίες με την παραγωγή προφορικού λόγου (προσφέρεται για εκείνους τους μαθητές που καθυστερούν να παραγάγουν προφορικό λόγο).

Επειδή η παραγωγή προφορικού λόγου συνδέεται με μια εικόνα, οι μαθητές εύκολα μπορούν να θυμηθούν το λεξιλόγιο που χρησιμοποίησαν για να την περιγράψουν και να το ανακαλέσουν σε αντίστοιχη περίπτωση. Το σκίτσο 2 θα μπορούσε να θυμίζει στους μαθητές την υποτακτική + συνοπτικό θέμα χρόνου (και όχι το πολύ συχνό ΘΕΛΩ ΝΑ ΠΑΙΖΩ, που είναι λάθος). Το σκίτσο 1 μπορεί να βοηθήσει στην εκμάθηση λεξιλογίου σχετικά με το φαγητό (**τοποθέτηση νέων λέξεων σε συγκεκριμένο**).

Στη δραστηριότητα αυτή ουσιαστικά αναμένουμε από τους μαθητές μας να έχουν παραγωγή προφορικού λόγου που να ξεκινά όχι από την κατανόηση ενός γραπτού κειμένου, αλλά από την προσπάθεια αποκωδικοποίησης μιας εικόνας. Αυτό βοηθά ιδιαίτερα τους μαθητές που καθυστερούν να μιλήσουν, αφού τους επιτρέπει σχετική ελευθερία στην επιλογή του θέματος (αυτοί αποφασίζουν πού θα εστιάσουν).

Φύλο εργασίας:

Δείτε τα σκίτσα και περιγράψτε τα στον συμμαθητή σας. Προσπαθήστε να κατανοήσετε τι κρύβεται πίσω από τις εικόνες, τι δηλαδή προσπαθεί να μεταφέρει ο σκιτσογράφος στους αναγνώστες του.

7.4: Επίπεδο Δ

α) πρώτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	1 διδακτική ώρα
Ομάδα-στόχος:	Έφηβοι και ενήλικοι μαθητές
Διδακτικός στόχος:	Χρήση ορισμών (μέσα από παιχνίδι) <i>χρήση πηγών, χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές, κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων</i>
Στρατηγικές:	
Υλικό:	Έντυπα λεξικά ή ηλεκτρονικά λεξικά και σώματα κειμένων της Γλωσσικής Πύλης

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: Στο τελευταίο επίπεδο οι μαθητές πρέπει να ξέρουν να δίνουν ορισμούς. Με αυτή τη δραστηριότητα – παιχνίδι, θα τους βάλουμε στη διαδικασία να περιγράφουν ή να ορίζουν επίθετα, ουσιαστικά, ρήματα, χωρίς μίμηση ή χειρονομίες.

Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει είτε με τη βοήθεια έντυπων λεξικών (**χρήση πηγών**), είτε με τη βοήθεια των λεξικών της Πύλης για την ελληνική γλώσσα και των σωμάτων κειμένων (**χρήση πηγών**).

Και στις δύο περιπτώσεις η τάξη θα εργαστεί σε δύο ομάδες (**συνεργασία με συμμαθητές**). Η μία ομάδα επιλέγει μερικές λέξεις και τις αναζητά στα λεξικά. Προσπαθεί να συντάξει δελτία για κάθε μια από τις λέξεις τα οποία να περιέχουν δύο ή τρεις απαγορευμένες λέξεις. Είναι οι λέξεις που δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την περιγραφή και μπορούν να επιλεγούν από τον ορισμό που δίνει το λεξικό ή από τα σώματα κειμένων.

Ένα παράδειγμα από τη χρήση της γλωσσικής πύλης για τη λέξη αγώνας στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη

αγώνας ο [aɣónas] O2:

- **1.** κάθε έντονη ή επίπονη προσπάθεια που κάνει κάποιος, κυρίως για να πραγματοποιήσει ένα σκοπό δύσκολο ή αξιόλογο:
 - Έκανε αγώνα για να μεγαλώσει τα παιδιά της.
 - Αγώνας για πρόοδο / επιβίωση / επικράτηση.
 - Ο αγώνας της ζωής.
 - || (ιδ. για ομαδικές προσπάθειες):
 - Συνδικαλιστικοί / κοινωνικοί / ταξικοί / πολιτικοί / ιδεολογικοί αγώνες.
 - Αγώνες για ισότητα / ειρήνη / κοινωνική πρόοδο.
 - Όλοι στον αγώνα! Ο αγώνας τώρα δικαιώνεται!
- **2.** προσπάθεια που κάνει κάποιος για να αντιμετωπίσει ή να νικήσει κάποιον:
 - Δικαστικός / προεκλογικός / αντικαρκινικός / αθλητικός αγώνας.
 - **α.** ένοπλος αγώνας: (πρβ. *μάχη, πόλεμος*):
 - Αιματηρός αγώνας.
 - Οι αγώνες του ελληνικού έθνους για την ελευθερία.

- Ο αγώνας του 1821., ο πόλεμος για την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
- β. το αγώνισμα ή άλλος αθλητικός αγώνας και ιδίως η πραγματοποίησή του:
 - Αγώνας δρόμου* / πάλης / ξιφασκίας / κολύμβησης / σκακιού / μπάσκετ / ποδοσφαίρου·(πρβ. Ματς). Ισόπαλος αγώνας.
 - Ο προκριματικός / τελικός αγώνας.
 - Ο διαιτητής ενός αγώνα.
 - || (πληθ. ιδ. για αθλητικούς αγώνες):
 - Οι ολυμπιακοί / πανευρωπαϊκοί / βαλκανικοί αγώνες.
- 3. διαγωνισμός, συναγωνισμός:
 - Δραματικοί / ποιητικοί / σκηνικοί αγώνες.

Και τα σώματα κειμένων:

1.ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ τη λήξη του **αγώνα**.....

2.η διαδρομή του ποδηλατικού **αγώνα αντοχής** στον Δήμο Αθηναίων.

3.στον τοπικό **αγώνα ανωμάλου δρόμου**.....

κ.ά (που δείχνουν το πως η λέξη σχετίζεται με την πολιτική, το ποδόσφαιρο...)

Έτσι η κάρτα για τη λέξη:

ΑΓΩΝΑΣ

Επιβίωση
Ποδόσφαιρο
Αντοχή

Η μια ομάδα ζητά από την άλλη να δώσει ορισμούς χωρίς να χρησιμοποιήσει τις λέξεις που βρίσκονται σε κάθε κάρτα π.χ. για τη λέξη ‘αγώνας’ αυτές είναι οι: επιβίωση, ποδόσφαιρο, αντοχή (**συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**). Ο μαθητής που θα περιγράφει στην ομάδα του τη λέξη προσπαθεί να την περιγράψει με ορισμό ή χρησιμοποιώντας συνώνυμες λέξεις, είτε παραφράζοντας (**χρήση παράφρασης ή συνώνυμης λέξης**). Έτσι, μπορεί εύκολα να ανακαλέσει τη λέξη και τις σύνδρομες λέξεις και σημασίες (collocations), αν χρειαστεί σε κάποια περίσταση επικοινωνίας. Οι υπόλοιποι της ομάδας ακούν προσεκτικά και μέσα σε πολύ λίγο χρόνο πρέπει να προτείνουν λέξεις ή να κάνουν περισσότερες ερωτήσεις (**ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση**) για να καταλάβουν ποια λέξη περιγράφεται. Στόχος στη διαδικασία αυτή είναι να βρίσκονται οι μαθητές σε μια διαδικασία ερωταποκρίσεων που θα τους οδηγήσει σταδιακά στην ανακάλυψη της σωστής λέξης (**κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων**).

Π.χ. για τη λέξη «αγώνας»:

A. Οι αθλητές το κάνουν

B. Είναι κάποιο άθλημα;

A. Όχι, είναι κάτι γενικό. Μερικοί το κάνουν. Έχει σχέση με δρόμο.

B. Κάποιο αγώνισμα;

A. Είσαι πολύ κοντά...

B. Αγώνας δρόμου;

Και οι δύο ομάδες αποκτούν λεξιλόγιο, αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι αποκτούν γνώση για τη συχνότητα της λέξης στην ελληνική και για τις λέξεις με τις οποίες συνήθως εμφανίζεται (αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τα σώματα κειμένων). Για τη λέξη «αγώνας» βλέπουν ότι εμφανίζεται με λέξεις όπως «ποδόσφαιρο, δρόμος, αντοχή». Συγκρίνουν τις χρήσεις αυτές με τις αντίστοιχες στη γλώσσα τους.

Φύλλο εργασίας:

Επιλέξτε μερικές λέξεις. Αναζητήστε τις σε ένα λεξικό (έντυπο) ή στο λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής που βρίσκεται στην Πύλη για την ελληνική γλώσσα. Στην ίδια ιστοσελίδα μπορείτε να κάνετε αναζήτηση στα σώματα κειμένων. Κάτι τέτοιο θα σας επιτρέψει να δείτε με ποιες λέξεις συντάσσεται/συνεμφανίζεται η λέξη που σας ενδιαφέρει. Έτσι, μπορείτε να επιλέξετε τις συχνότερες από αυτές τις χρήσεις / εμφανίσεις και να τις βάλετε στην κατηγορία των απαγορευμένων λέξεων, εκείνων δηλαδή που η άλλη ομάδα δεν πρέπει να χρησιμοποιήσει στην περιγραφή.

Στη συνέχεια ανταλλάσσετε κάρτες. Κάθε μέλος της ομάδας προσπαθεί να περιγράψει τη λέξη στην υπόλοιπη ομάδα του.

β) δεύτερη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	1 διδακτική ώρα
Ομάδα-στόχος:	Έφηβοι και ενήλικοι μαθητές
Διδακτικός στόχος:	Ερμηνεία διαγραμμάτων
Στρατηγικές:	<i>Ανασυνδυασμός, αναγνώριση του στόχου της γλωσσικής δραστηριότητας, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές</i>
Υλικό:	στατιστική έρευνα και διαγράμματα

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση γραπτού λόγου και παραγωγή προφορικού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: κάθε ομάδα (**συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**) εργάζεται με ένα σχεδιάγραμμα και προσπαθεί να περιγράψει τα συμπεράσματα. Θα πρέπει να αναφέρεται ποια απάντηση έχει τα υψηλότερα ή τα χαμηλότερα ποσοστά.

Μια μορφή κειμένου υπάρχει ήδη στα σχεδιαγράμματα (που περιγράφουν σε τι αντιστοιχεί το κάθε ποσοστό). Από τις προτάσεις αυτές ο μαθητής που παρουσιάζει το σχεδιάγραμμα θα πρέπει να είναι σε θέση να κάνει την παρουσίαση (**ανασυνδυασμός**).

Η δραστηριότητα αυτή ξεκινά από μια εικόνα με συγκεκριμένες πληροφορίες και χαρακτηρίζεται από κάποιο βαθμό διάδρασης. Οι ακροατές δεν διακόπτουν τους ομιλητές, αλλά παίρνουν το λόγο θέτοντας ερωτήματα για διευκρινήσεις στο τέλος κάθε παρουσίασης (**ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**). Το ύφος τότε αναμένεται να είναι τυπικό.

Όσο για το στάδιο εκείνο στο οποίο κάποιος από την ομάδα αναλαμβάνει να παρουσιάσει το σχεδιάγραμμα στους υπόλοιπους, η παραγωγή προφορικού λόγου θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από συνεχή λόγο, με συνδετικές εκφράσεις.

Ουσιαστικά οι συμμετέχοντες δε σχεδιάζουν μόνο το τι θα παρουσιάσουν, αλλά και το πώς θα το ανακοινώσουν σε επίσημο ύφος, που να μοιάζει στο επιστημονικό (**αναγνώριση του στόχου μιας γλωσσικής δραστηριότητας**). Το λεξιλόγιο είναι ειδικό.

Φύλλο εργασίας:

Έχετε μπροστά σας μια σειρά από σχεδιαγράμματα που απεικονίζουν τα αποτελέσματα ενός ερωτηματολογίου που σχεδιάστηκε για μια έρευνα. Θα πρέπει να τα δείτε και να τα παρουσιάσετε σύντομα στην τάξη.

Φροντίστε να αναφέρετε κάθε φορά σε ποιο ερώτημα απαντούν τα σχεδιαγράμματα και ποιες απαντήσεις παρουσιάζουν τα υψηλότερα και τα χαμηλότερα ποσοστά.

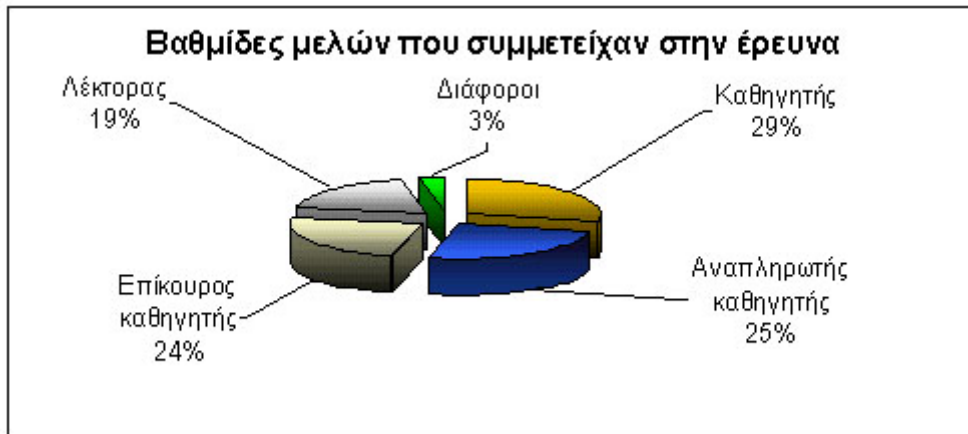
Οι ακροατές δεν βλέπουν τα σχεδιαγράμματα παρά μόνο στο τέλος της παρουσίασης. Κατά τη διάρκειά της μπορούν να ζητήσουν διευκρινήσεις ή περισσότερες πληροφορίες από τον ομιλητή.

Η έρευνα που βλέπετε βρίσκεται στην ιστοσελίδα:

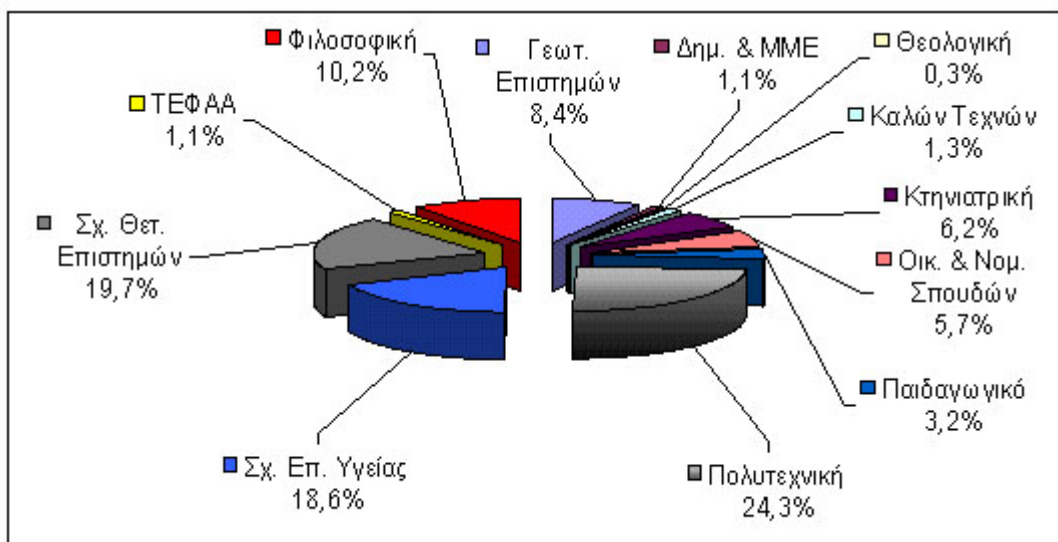
<http://www.tcom.auth.gr/isdn/press-releases/statistiki-ereuna.html>

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

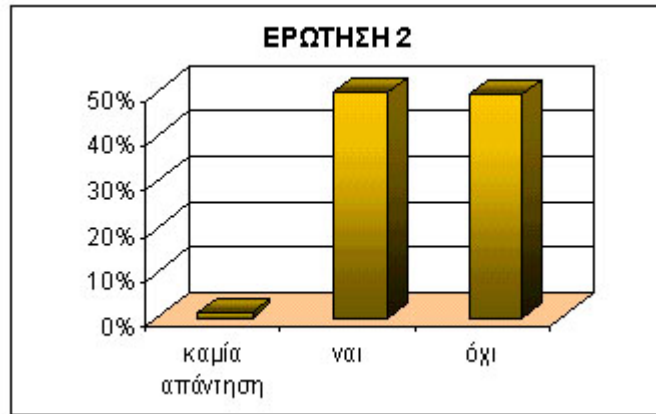
ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ. ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

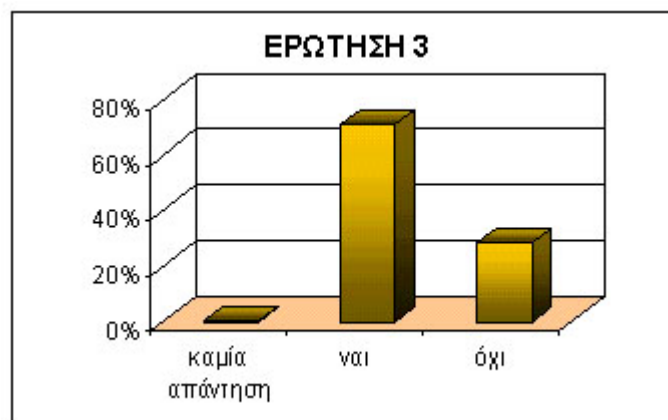
ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΧΟΛΩΝ ΤΟΥ Α.Π.Θ. ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΗ ΕΡΕΥΝΑ

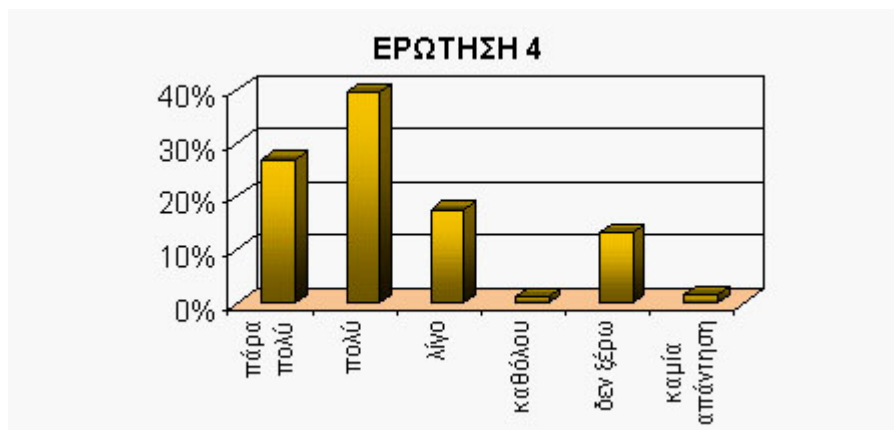
Ερώτηση 2: Χρειάστηκε ποτέ να συνεργαστείτε με συναδέλφους σε Πανεπιστημιακό ή άλλο Ίδρυμα απομακρυσμένης πόλης (ή χώρας) και δεν μπορούσατε λόγω των εμποδίων που προκαλεί η απόσταση;

Ερώτηση 3: Γνωρίζετε τι είναι η τηλεκπαίδευση μέσω συστημάτων τηλεδιάσκεψης;

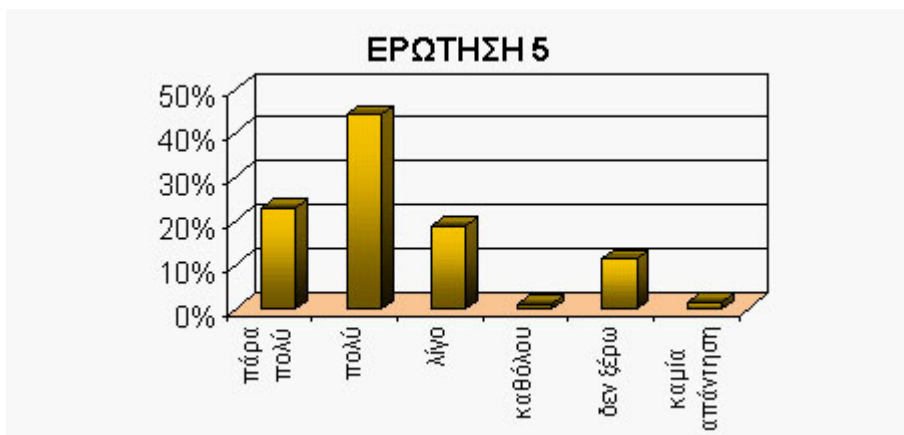

Ερώτηση 4: Πιστεύετε ότι η τηλεδιάσκεψη θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη στα πλαίσια του ακαδημαϊκού σας έργου

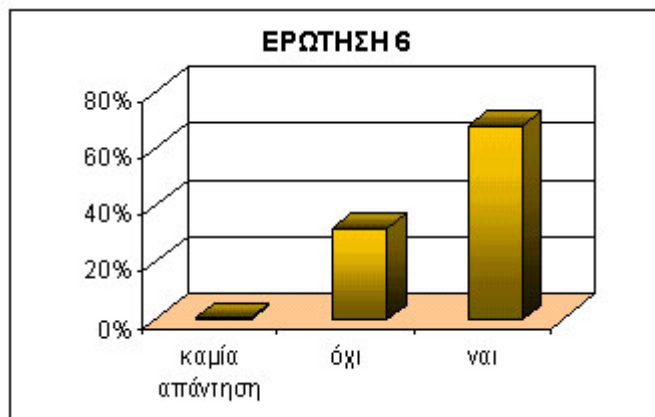

Ερώτηση 5: Νομίζετε ότι η υπηρεσία τηλεδιάσκεψης στο χώρο της τηλεκπαίδευσης μπορεί να βοηθήσει επικουρικά στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας

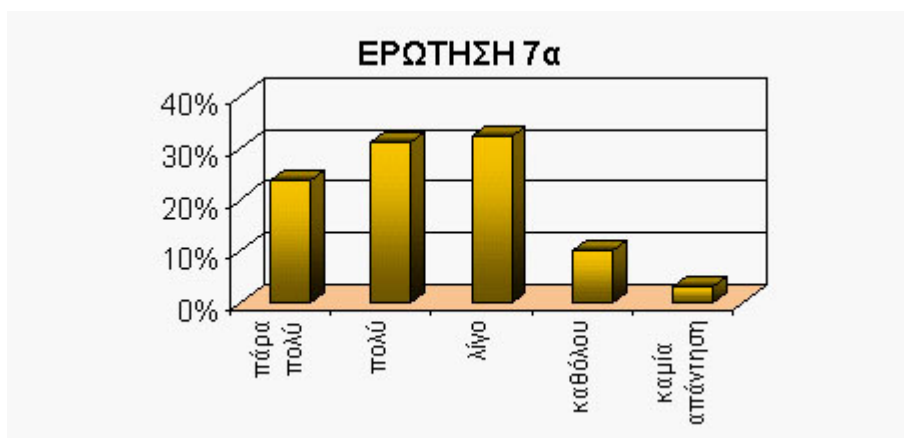
;

Ερώτηση 6: Γνωρίζετε ότι το Τηλεπικοινωνιακό Κέντρο προσφέρει υπηρεσίες τηλεδιάσκεψης (λειτουργούν 3 πλήρως εξοπλισμένες αίθουσες οι οποίες υποστηρίζονται από άρτια καταρτισμένο προσωπικό) σε όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής κοινότητας

Ερώτηση 7α: Θα σας ενδιέφερε να εφαρμόσετε κάποιο πιλοτικό πρόγραμμα τηλεκπαίδευσης ή να αναπτύξετε κάποια συνεργασία σε ερευνητικό επίπεδο μέσω της υπηρεσίας της τηλεδιάσκεψης;

Ερώτηση 7β: Αν όχι, ποιοι από τους ακόλουθους παράγοντες, κατά τη γνώμη σας, μπορεί να αποτρέπουν από τη χρήση των συστημάτων τηλεδιάσκεψης;

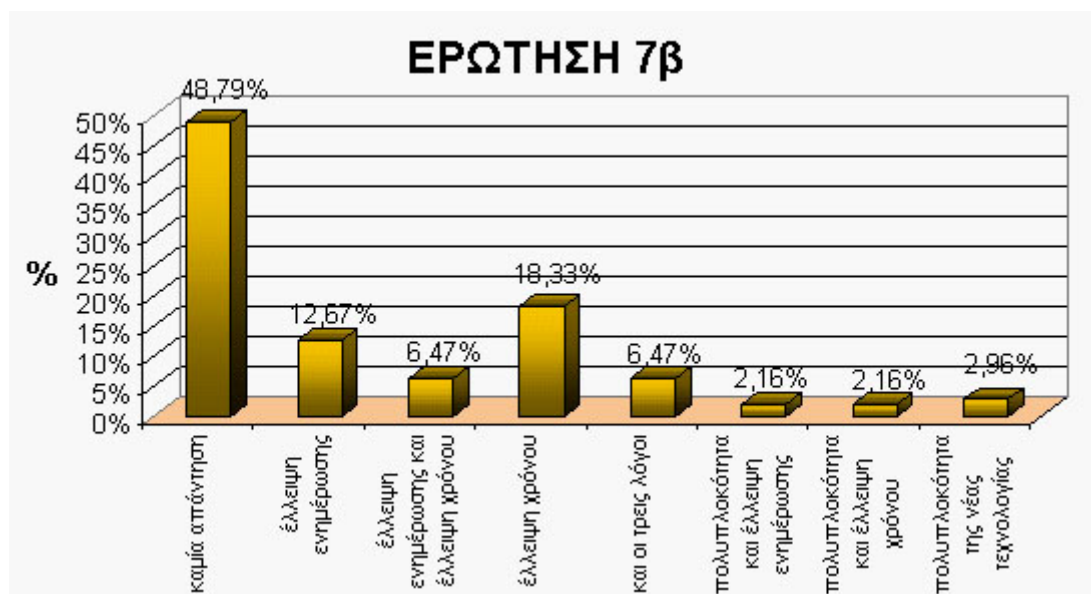
Έλλειψη ενημέρωσης

Πολυπλοκότητα της νέας τεχνολογίας

Έλλειψη χρόνου για την οργάνωση μαθημάτων τηλεκπαίδευσης ή συνδιαλέξεων

Γ) Τρίτη διδακτική πρόταση

Ενδεικτική διάρκεια:	1 διδακτική ώρα
Ομάδα-στόχος:	Ενήλικοι μαθητές
Διδακτικός στόχος:	Επιχειρηματολογία κατά τη συζήτηση <i>χρήση τυποποιημένων εκφράσεων, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος, αναγνώριση του στόχου μιας δραστηριότητας, ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση, συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές, κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων, σημειώσεις.</i>
Στρατηγικές:	Επιλέξτε ένα θέμα. Αν θέλετε δώστε σχετικά κείμενα για να βοηθήσετε τους μαθητές σας να αναπτύξουν επιχειρήματα ως προς αυτό.
Υλικό:	

Ενσωμάτωση δεξιοτήτων: κατανόηση γραπτού λόγου (αν επιλέξετε να δώσετε κείμενα στους μαθητές σας) και παραγωγή προφορικού λόγου

Πορεία διδασκαλίας: Πρόκειται για μια δραστηριότητα στην οποία ένας μαθητής οφείλει να συντονίσει την εναλλαγή της συζήτησης (**χρήση τυποποιημένων εκφράσεων**) και να ρωτά τους καλεσμένους έτσι ώστε να ακούγονται ισότιμα τα υπέρ και τα κατά (**συνεργασία με συμμαθητές ή φυσικούς ομιλητές**).

Κάθε ομιλητής υποστηρίζει την άποψή του με αρχικά επιχειρήματα και παρακολουθεί τους άλλους έτσι ώστε να είναι σε θέση να απαντήσει σε ό,τι του αντιτάσσουν. Μπορεί να τους ρωτά αν δεν καταλαβαίνει τη θέση τους ή αν θέλει να οδηγήσει τον συνομιλητή σε έναν συμπέρασμα (**ερωτήσεις για επαλήθευση ή αποσαφήνιση**). Αυτόν τον ρόλο μπορεί να τον έχει και ο συντονιστής της συζήτησης (π.χ. δηλαδή, κύριε X, αυτό που μας λέτε είναι ότι δεν θα μπορούσατε να είχατε παρακολουθήσει μαθήματα στο πανεπιστήμιο από το μακρινό χωριό σας). Οι υπόλοιποι κατανοούν ότι ένα τέτοιο εκφώνημα έχει συχνά το ρόλο του να ωθήσει τον ομιλητή να περιγράψει αναλυτικότερα τη θέση του ή να προκαλέσει αντίδραση από τους συνομιλητές που υποστηρίζουν την αντίθετη θέση (**κατανόηση της σκέψης και των συναισθημάτων των άλλων**).

Ο βαθμός διάδρασης είναι μεγάλος σε αυτή τη δραστηριότητα και η εναλλαγή στη συζήτηση σχετικά προβλεπόμενη.

Οι μαθητές θα πρέπει να κρατήσουν σημειώσεις για τα επιχειρήματά τους (**σημειώσεις**) και να βρουν τα γλωσσικά στοιχεία με τα οποία θα τα παρουσιάσουν (**αναγνώριση του στόχου μιας δραστηριότητας, σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος**).

Θα πρέπει να αφήσουμε τους μαθητές μας να περιγράψουν το ρόλο που θα έχουν στη συζήτηση. Μας ενδιαφέρει να ακούσουμε ποιους θα υποδυθούν (καθηγητή ή μαθητή που συμμετέχει στο πρόγραμμα, έναν καθηγητή που επικροτεί την άποψη για παραδοσιακή εκπαίδευση στο σχολείο, κ.ά) (**σχεδιασμός/προετοιμασία προφορικού μηνύματος**).

Φύλλο εργασίας:

Ένας από σας έχει τον ρόλο του συντονιστή της συζήτησης σε μια τηλεοπτική εκπομπή. Παρουσιάζει τους καλεσμένους, παρακολουθεί όσα λέγονται, δίνει τον λόγο (να απευθύνει την ερώτηση σε κάθε ένα από τους συμμετέχοντες). Στο τέλος, θα πρέπει να παρουσιάσει τι συζητήθηκε, τι θεωρήθηκε υπέρ και τι κατά στη συζήτηση για την από απόσταση εκπαίδευση.

Οι υπόλοιποι πρέπει να τοποθετηθείτε για το θέμα. Σκεφτείτε ποια θα είναι η άποψή σας και πως θα την υπερασπίσετε. Σκεφτείτε ότι έχετε έναν συγκεκριμένο ρόλο (είστε μαθητής που συμμετείχε σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, είστε διδάσκοντας σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, ή άλλο). Η επιλογή της θέσης σας θα σχετίζεται με το προφίλ σας (π.χ. είστε μαθητής που ζει μακριά και δεν φοιτά στο Παν/μιο ή είστε φοιτητής στο πανεπιστήμιο και κρίνετε ότι τα προγράμματα αυτά δεν μπορούν να αντικαταστήσουν την παραδοσιακού τύπου εκπαίδευση).

Ίσως το παρακάτω κείμενο σας βοηθήσει.

Σπουδές εξ'αποστάσεως: Τα υπέρ και τα κατά

Η απόκτηση πτυχίων με σπουδές εξ αποστάσεως παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ραγδαία άνοδο. Μετά την έναρξη της λειτουργίας και του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου στην χώρα μας, οι σπουδές εξ αποστάσεως αποτελούν πλέον προσφιλή δίοδο προς την εκπαίδευση πολλών επαγγελματιών που δεν μπορούν να φύγουν από τον τόπο κατοικίας τους για να εμπλουτίσουν τις ακαδημαϊκές τους γνώσεις.

Αν και η εξ'αποστάσεως εκπαίδευση συνεχώς εκσυγχρονίζεται και εμπλουτίζεται με νέους τρόπους διδασκαλίας και τεχνολογικές ευκολίες προς όφελος του σπουδαστή, αρκετοί είναι οι παράγοντες τους οποίους οι υποψήφιοι σπουδαστές θα πρέπει να ερευνήσουν πριν γραφτούν. Το Distance Learning έχει υπέρ και κατά, τα οποία μπορούν να καθορίσουν την επιτυχή ή μη κατάληξη του προγράμματος.

Υπέρ:

- **Ευκολία** – τα προγράμματα σπουδών παρέχονται όταν τα χρειάζεστε και όχι βάσει του ετήσιου ή εξαμηνιαίου προγράμματος των πανεπιστημίων.
- **Ευελιξία** – δεν υπάρχουν καθορισμένες ώρες παρακολούθησης μαθημάτων και ο κάθε σπουδαστής επιλέγει το πότε θα ολοκληρώσει τις εργασίες και το διάβασμά του και δύναται να καθορίσει το ρυθμό του. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί ακόμα και να καθορίσει ο ίδιος τη δομή του προγράμματός του.
- **Διαθεσιμότητα** – τα προγράμματα εξ αποστάσεως έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και όλο και περισσότερα φημισμένα προγράμματα παρέχονται με τη μέθοδο distance learning.
- **Κόστος** – το κόστος μειώνεται σημαντικά μια και δεν υπάρχουν τα έξοδα διαβίωσης και σίτισης σε μία άλλη πόλη / χώρα.
- **Χρόνος Παρακολούθησης** – υπάρχει η δυνατότητα ολοκλήρωσης ενός προγράμματος χωρίς να χάνεται χρόνος μετακίνησης από και προς την τάξη.
- **Εύκολη πρόσβαση** – ο σπουδαστής έχει τη δυνατότητα να εργαστεί πάνω στο αντικείμενό του από οποιοδήποτε σημείο υπάρχει πρόσβαση σε υπολογιστή.
- **Σπουδή παράλληλα με την εργασία** – επειδή οι σπουδές γίνονται εξ αποστάσεως, ο σπουδαστής δεν χρειάζεται να διακόψει την εργασία του, ή ακόμα να πάρει άδεια για να γυρίσει στα θρανία.

Κατά:

- **Απουσία διαπροσωπικής επαφής με καθηγητή** – δεν υπάρχει άμεση κατά πρόσωπο καθοδήγηση και επίβλεψη ενός καθηγητή, παρά μόνο μέσω e-mail και ταχυδρομείου.
- **Φήμη** – αν και όλο και περισσότερα φημισμένα πανεπιστήμια παρέχουν προγράμματα εξ'αποστάσεως, υπάρχει ακόμα κάποια προκατάληψη απέναντι σε αυτά.
- **Νέες τεχνολογίες** – τα on-line προγράμματα απαιτούν καλή γνώση της τεχνολογίας, οπότε δύσκολα θα εξυπηρετήσουν ανθρώπους χωρίς τη γνώση υπολογιστών.
- **Απουσία κοινωνικής επαφής** – αν και υπάρχει η επαφή με τους υπόλοιπους σπουδαστές μέσω e-mail, chat rooms και ομάδες συζήτησης, δεν υπάρχει η άμεση προσωπική επαφή και επικοινωνία.
- **Οργάνωση χρόνου** – εάν ο σπουδαστής δεν έχει το προσόν της σωστής οργάνωσης του χρόνου, υπάρχει δυσκολία στο να προγραμματίσει τις on-line σπουδές του.
- **Λίγες πηγές** – ο σπουδαστής θα πρέπει να βρει τις δικές του πηγές και βιβλιογραφία για την ολοκλήρωση εργασιών, γεγονός που για κάποιους λειτουργεί ενθαρρυντικά για κάποιους όμως αποτρεπτικά.
- **Φοιτητική αίσθηση** – μέρος της φοιτητικής ζωής είναι ο πανεπιστημιακός χώρος και οι δραστηριότητες μέσα σε αυτόν, πράγμα που λείπει παντελώς όταν οι σπουδές γίνονται εξ'αποστάσεως.

Εν κατακλείδι, οι σπουδές εξ'αποστάσεως κερδίζουν όλο και σημαντικότερη θέση στη σημερινή ζωή και προάγουν την εκπαίδευση σε όλες τις ηλικίες. Δίνουν τη δυνατότητα απόκτησης ενός πτυχίου σε εκείνους που οι οικογενειακές ή οι εργασιακές συνθήκες δεν επιτρέπουν τη συστηματική παρακολούθηση ενός προγράμματος σπουδών διευκολύνοντας έτσι την εκπαίδευση και την επιμόρφωση. Με την σωστή οργάνωση λοιπόν και τη σωστή καθοδήγηση, η εύρεση ενός σωστού προγράμματος σπουδών εξ'αποστάσεως αποτελεί τη λύση για πολλούς που επιθυμούν να σπουδάσουν.

Από τον δικτυακό τόπο:

<http://www.skywalker.gr/edu/bce/art006.htm>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Anderson, A. & T. Lynch. 1988. *Listening*. Oxford University Press
- Bialystok, E. 1981. The role of conscious strategies in second language proficiency. *Modern Language Journal*, 65: 24-35.
- Bialystok, E. 1990. *Communication Strategies*. UK: Blackwell.
- Bremond, C., J. Le Goff, & J.-C. Schmitt. 1982. *L'exemplum*. Tunhout: Brepols.
- Brown, G. & G. Yule. 1983. *Teaching the spoken language*. Cambridge University Press.
- Browne, A. 2002. *A Practical Guide to Teaching Reading in the Early Years*. London: Paul Chapman Publishing.
- Bygate, M. 1987. *Speaking*. Oxford University Press.
- Canale, M. & M. Swain. 1980. *Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing*. *Applied Linguistics*, Vol. 1 (1):8-24.
- Cohen, A. D. 1998. *Strategies in learning and using a second language*. London: Longman.
- Craven, M. 2004. *Listening Extra. A recourse of multi-level skills activities*. Cambridge University Press.
- Curto, M., M.M., Morillo & M.M. Teixido. 1995. *Escribir y Leer*. Vol, I-II-III. Edelvives: MEC.
- Foerch, Cl. & G. Kasper. 1992. *Plans and strategies in foreign language communication*. In Cl. Foerch & G. Kasper (eds), *Strategies in Interlanguage Communication*. London: Longman, pp. 20-60.
- Gambridge, M. 2004. *Speaking Extra*. Cambridge University Press.
- Gee, J.P. 2000. *New people in new worlds: networks, the new capitalism and schools*. In B. Cope & M. Kalantzis (eds). *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge, pp 9-42.

- Green, J. M. & R.L. Oxford. 1995. A closer look at learning strategies, L2 proficiency and gender. *TESOL Quarterly*, 29:261-297.
- Halliday, M.A.K. 1999. Η γλώσσα και η αναμόρφωση της ανθρώπινης εμπειρίας. *Γλωσσικός υπολογιστής 1*. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ. Σελ. 19-32. και <http://www.komvos.edu.gr>
- Harmer, J. 1991. *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman.
- Holme, R. 1991. *Talking Texts*. Longman.
- Joëlle, P., D. Dussart, & A. Meunier. 1998. *Grammaire pour les textes. 4e. Cycle central des collèges. Nouveau programme 1998*. Bordas.
- Kalantzis, M. & B. Cope. 1997. Πολυγραμματισμοί: επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας. Στο *Ισχυρές και Ασθενείς γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Χριστίδης, Α.-Φ. (επιμ.). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. 680-695.
- McDonough J. & C. Shaw. 1993. *Materials and methods in ELT: a teacher's guide*. Oxford: Blackwell.
- New London Group. 2000. A pedagogy of multiliteracies: designing social futures. In B. Cope & M. Kalantzis (eds). *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge. 9-42.
- Nunan, D. & L. Miller. (eds). 1995. *New ways in teaching listening*. TESOL Publications.
- O'Malley, J.M., & A. Chamot. 1990. *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oxford, R. 1990. *Language Learning Strategies. What Every Teacher Should Know*. Boston: Heinle & Heinle.
- Poullisse, N., T. Bongaerts, & E. Kellerman. 1990. *The Use of Compensatory Strategies by Dutch Learners of English*. Dordrecht: FORIS PUBLICATIONS.

Rivers, W. M. & M.S. Temperley, 1978. *A practical guide to the teaching of English as a second or foreign language*. New York: Oxford University Press.

Rost, M. 1994. *Introducing listening*. Penguin.

Tarone, E. 1977. *Conscious communication strategies in interlanguage. A progress report*. In H.D Brown, C.A. Yorio, & R.C. Crymes (eds). *On TESOL*, 194-203. Washington D.C: TESOL.

Turner, K. 1995. *Listening in a foreign languagee - a skill we take for granted?* Cilt (Centre for Information on Language Teaching and Research). <http://www.scilt.stir.ac.uk/index.htm>

Université de Geneve. Faculté de psychologie et des sciences de l'éducation. 1985. *Contributions à la pédagogie du texte*. Cahiers de la Section des Sciences de l'Education: Pratiques et théorie.

Ur, P. 1996. *A course in language teaching. Practice and theory*. Oxford University Press.

Vann, R.J., & R.G. Abraham, 1990. Strategies of unsuccessful language learners. *TESOL Quarterly* 24:177-198.

Van Ek, J. 1987. *Objectives for foreign language learning*. Volume II: levels. Strasbourg: Council of Europe.

Weaver, S.J. & A.D. Cohen. 1997. *Strategies-based instruction: a teacher-training manual*. Minneapolis, MN: Center for Advanced Research on Language Acquisition, University of Minnesota.

Wenden, A. & J. Rubin. 1987. *Learner Strategies in Language learning*. Prentice Hall International (UK).

Wenden, A. 1991. *Learner strategies for learner autonomy: planning and implementing learner training for language learners*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.

White, G. 1998. *Listening*. Oxford: Oxford University Press.

Wringe, C. 1988. *Understanding educational aims*. London: Allen & Unwin.

Αναγνωστόπουλος, Β.Δ. 1996. Η συμμετοχή του παιδιού στην αφήγηση του παππού! *Διαβάζω*, 363: 99-100.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου & Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Προσχολικής Αγωγής Ρόδου. 1999. *Λαϊκά παραμύθια και παραμυθάδες της Δωδεκανήσου*. Ν. Πολεμικός & Α. Κοντάκος (επιμέλεια). Κ. Μηνάς (πρόλογος – επιμέλεια καταγραφής του ιδιοματικού λόγου), Μ. Καπλάνογλου (εισαγωγή – σχόλια). τ.Α΄. Ρόδος.

Προπ, Β.Γ. 1987. *Μορφολογία του παραμυθιού*. Παρίση Α. (μετάφραση). Αθήνα: Καρδαμίτσας.

Ροντάρι, Τ. 2003. *Η γραμματική της φαντασίας. Εισαγωγή στην τέχνη να επινοείς ιστορίες*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σακελλαρίου, Α. 2006. *Μια φορά κι έναν καιρό...: Μια διδακτική πρόταση για το παραμύθι βασισμένη στη διαθεματικότητα και τους πολυγραμματισμούς*. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*. Πρακτικά της 26ης ετήσιας συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη. 427-437.

Σκούρτου, Ε. 1990. Η δυναμική του προφορικού λόγου και η σημασία του για τον αλφαριθμητισμό. *Αλφαριθμητισμός και διδασκαλία της μητρικής γλώσσας*. Υπουργείο Παιδείας, Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης. 59-64.

Χατζησαββίδης, Σ. 2003. Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών (προετοιμασία του κοινωνικού μέλλοντος των μαθητών). *Φιλολόγος*, 113: 405-414.

Χατζητάκη–Καψωμένου, Χ. 2002. *Το νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*. Γ.Μ. Παράσογλου (φιλολογική έκδοση των κειμένων). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

